

DRAUGAS

PERIODICALS

May 19,

Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUŽĖS - MAY 19, 2000

*****MIXED ADC 606

S174 P8 GRATIS
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
Serials Division

Washington DC 20540-4830

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05/18/00

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.99

Kaina 50 c.

Diplomatijos vadovas paneigė „Lietuvos ryto“ informaciją

Vilnius, gegužės 18 d. (BNS) — Lietuvos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas ketvirtadienį paneigė žiniasklaidos pranešimus, kad dėl prezidentūros ir Užsienio reikalų ministerijos nesutarimų „ištrigo“ Lietuvos ambasadorių užsienio valstybėse keitimas.

UR ministerijoje surengtoje trumpoje spaudos konferencijoje A. Saudargas neigė prielaidas dienraštyje „Lietuvos rytas“ (05.18) apie tariamus nesutarimus su prezidentu Valdu Adamkumi.

A. Saudargas teigimu, jis visiškai remia ir laikosi principo, kad ambasadoriais būtų skiriami vadinamieji karjeros diplomatai arba anksčiau UR sistemoje dirbę asmenys. Anot ministro, Diplomatines tarnybos įstatymas nenumato ambasadoriaus kadencijos trukmės, todėl URM laikomasi tradicijos ambasadorius keisti kas 4 metus.

Anot ministro, pastaruoju metu vyriausybė yra pateikusi siūlymus atšaukti nuo 1994 m. Danijoje dirbantį Raimundą Jasinevičių ir nuo 1995 m. Lietuvoje Italijoje ir Maltoje atstovaujantį Romaną Podagelį. „Klausimai dėl Romo Misiūno, Kornelijos Jurgaitienės, Justo Paleckio ir Vytauto Plečkaicio gali būti keliama“, sakė ministras. Minėtieji ambasadoriai atstovauja Lietuvai

Izraelyje, Norvegijoje, D. Britanijoje ir Ukrainoje.

A. Saudargas teigė manęs, kad nuo 1992 m. ambasadoriumi prie Šventojo Sosto dirbantis Kazys Lozoraitis ir nuo 1995 m. UNESCO dirbanti Ugnė Karvelis neturi būti keičiami, nes „tai specifinės ambasados“.

Pasak A. Saudargo, derėtų paskirti ambasadorius Japonijoje, Belgijoje ir prie Jungtinių Tautų skyriaus Ženevoje.

A. Saudargas paneigė, kad Gedimino Šerkšnio paskyrimą į Jungtines Tautas New York'e bei buvusio parlamento Vladimiro Jarmolenkos — laikinuoju reikalų patikėtinu Belgijoje lėmė jo sena pažintis su jais. Anot A. Saudargo, šie asmenys stovėjo prie Sąjūdžio ištakų Kaune, buvo Kovo 11-sios Akto signatarai, todėl „jie žinomi politikai ir pažįstami ne tik man“.

A. Saudargas taip pat paneigė laikraščio teiginį, kad rudenį baigsis jo karjera. „Tiksliau pasakyti — rudenį baigsis Saudargo kadencija. O kad karjera baigsis — gal ankstyva. Galbūt Saudargo karjera rudenį tik prasidės?“, klausė A. Saudargas, kuris yra Seimo Krikščionių demokratų frakcijos narys.

Jis nepaneigė, kad turi su veikla krikščionių demokratų partijoje susijusių planų.

Spaudos cenzūra nedarys garbės Lietuvai

Vilnius, gegužės 18 d. (BNS) — Modernieji krikščionys demokratams pasipiktino kai kurių Lietuvos politikų pasisakymais prieš spaudą, vertindami tai kaip politinę kovą prieš kritišką mąstymą bei įvairiapusę informaciją.

Modernių krikščionių demokratų sąjungos valdybos pareiškime teigiama, kad bet kokio pobūdžio cenzūra nepadidintų skelbiamų straipsnių kokybės, bet atvirkščiai, „labai ją politizuotų, paverstų politinės valdžios įrankiu“.

Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitete bei specialioje darbo grupėje yra svarstoma nauja Visuomenės informavimo įstatymo redakcija, kuri, priešingai vertinimu, būtų apie žiniasklaidos kontrolės stiprinimą ir atsakymą nuo savireguliacijos principo. Vienas šių pataisų rengėjų yra krikščionis demokratas Arimantas Raškis.

Modernieji krikščionys demokratams taip pat nepatinka vyriausybės rengiamas nutarimai, kuriuo iki 20 proc. būtų padidintas autorių sutarčių mokestis. Jų vertinimu, toks nutarimas turėtų neigiamos įtakos menininkams, rašytojams, gerokai pablogintų įvairių paramos fondų veiklą, taip pat būtų skaudus smūgis žurnalistams, kurie net penktadalį honorarų turėtų atiduoti valstybei.

Pareiškime taip pat reikšiamas susirūpinimas dėl Ekonomikos komiteto pirmininko, krikščionio demokrato Alberto Šimėno pasiūlyto projekto, kuriuo siūloma panaikinti PVM lengvatą įvairių spaudos leidinių spausdinimui, leidybai, platinimui, taip pat laikraščiams popieriui.

Modernieji krikščionys demokratams teigia esą įsitikinę, kad įvairių mokesčių didinimas ekonominio nuosmukio situacijoje yra „netinkamas, žalingas visai Lietuvos visuomenei“, o „laisvos spaudos priešininkų dangstymas tariamomis Europos Sąjungos direktyvomis diskredituoja patią europietiškos integracijos idėją“.

„Mažeikių nafta“ ir „LUKOil“ susitarė dėl naftos tiekimo

Vilnius, gegužės 18 d. (Reuters-Elta) — Lietuvos naftos susivienijimas „Mažeikių nafta“ ketvirtadienį pareiškė susitarus su didžiausia Rusijos naftos bendrove „LUKOil“ dėl 6 mln. naftos tiekimo per metus ir naujosios bendros įmonės steigimo.

Pagal susitarimą, dvi bendrovės įsteigs bendrąsias bendroves, kurios rūpinsis naftos tiekimu ir rinkodara. Naujosios bendrovės užtikrins Lietuvos naftos tiekimą „LUKOil“ ir kitų Rusijos naftos tiekėjų.

Be to, „Mažeikių nafta“ turės teisę įsigyti papildomą naftos kiekį nepriklausomai nuo bendrosios įmonės.

Naftos perdirbimo gamyklos pagaminti naftos produktai bus parduodami per kelias bendroves, kurios priklausys „Mažeikių naftai“ ir „LUKOil“. Tačiau didžiausi „Mažeikių naftos“ klientai, prekiaujantys naftos produktais per mažmeninį tinklą, gaus naftos produktus tiesiogiai iš Lietuvos naftos susivienijimo.

Kai kurios iš naujųjų bendrųjų įmonių gali pradėti veikti rugpjūčio arba rugsėjo mėnesį.

Nuotr.: Nuo pat ankstyvo ryto į Vilniaus troleibusų parką rinkosi vairuotojai, deja — ne darbu. Tik du iš 243 troleibusų išvažiuojo įprastais maršrutais, visi kiti — liko stovėti troleibusų parke.

Transporto streikas privertė vilniečius pasivaikščioti

Vilnius, gegužės 18 d. (BNS) — Neįprastai daug vilniečių ketvirtadienio rytą pėsčiomis keliavo tarnybomis. Vilniaus troleibusų ir autobusų vairuotojams paskelbus vienos dienos neteisėtą streiką.

Be to, ketvirtadienį Vilniaus gatvėse buvo daugiau nei įprasta lengvųjų automobilių, ir dėl to kai kur susidarė jų kamščiai. Kitą dalį keleivių išvežiojo privatus vežėjai autobusais ir mikroautobusais.

Vilniaus miesto savivaldybė, siekdama sušvelninti streiko pasekmes, paragino išvažiuoti į gatves daugiau privačių vežėjų ir išdalino jiems įprastinius troleibusų ir autobusų maršrutus bei specialius prietaisus viešojo transporto bilietams pažymėti. Su tokiais bilietais keleiviai ketvirtadienį

* Lietuvos premjeras Andrius Kubilius išsiuntė sveikinimo laišką Michailui Kasjanovui, paskirtam Rusijos premjeru. „Norėčiau pasidžiaugti sėkmingu mūsų šalių bendradarbiavimu įvairiose srityse, aktyviais ekonominiais ryšiais. Malonu paminėti, kad sparčiai plečiasi kaimyninis bendradarbiavimas, kuris atveria naujas galimybes viso regiono plėtrai“, rašoma laiške. A. Kubilius pakvietė Rusijos vyriausybės pirmininką aplankyti Lietuvą jam patogiu laiku.

* Seimo vadovas Vytautas Landsbergis pasveikino po popiežių Joną Paulių II, ketvirtadienį šventiantį savo 80-ąjį gimtadienį. „Leiskite nuširdžiai pasveikinti Jus 80 metų sukakties proga. Tegul Dievas padeda Jums toliau tarnauti žmonėms. Lietuva niekada nepamirš, kiek daug Jūs padarėte mūsų išsilavinimui ir istoriniam susitaikymui su Lenkija. Lenkiu galvą“, rašo V. Landsbergis savo sveikinime.

* Bendrovė „Lietuvos energija“ dalį Baltarusijos skolos ketina atgauti įrengiant Elektrėnų šiluminę elektrinę, kurios užsakymu norima įsigyti Beloozersko elektromechanikos gamyklos produkcijos beveik už 85,000 JAV dolerių. Tokia suma sumažės Baltarusijos susivienijimo „Belenergo“ skola bendrovei už 1998-1999 m. parduotą elektros energiją. Visa Baltarusijos skola siekia daugiau nei 300 mln. litų.

vežė privatus vežėjai.

Lietuvos darbininkų sąjungos Autotransporto darbuotojų federacijos pirmininkas Jonas Petraška sakė, jog ketvirtadienį streikuoją beveik visi visuomeninio transporto darbuotojai. Iš troleibusų parko į gatves išvažiuojo tik du troleibusai, iš autobusų parko — 18 autobusų su tai dienai pasamdytais vairuotojais.

Paprastai į Vilniaus gatves kasdien išvažiuoja 243 troleibusai ir 202 autobusai. Vilniaus troleibusų parke dirba apie 600 vairuotojų, autobusų parke — apie 500. Ketvirtadienį Vilniaus miesto gatvėmis dar važinėjo 82 privačių transporto įmonių autobusai bei 435 mikroautobusai.

Streikuojantys visuomeninio transporto darbuotojai reikalauja laiku mokėti atlyginimus ir juos padidinti bei nemazinti darbo vietų.

Trečiadienį Vilniaus miesto I apylinkės teismas visuomeninio transporto darbuotojų streiką pripažino neteisėtu ir nurodė jį atidėti

Siūloma sugriežtinti bankroto ir biudžeto įstatymus

Vilnius, gegužės 18 d. (Elta) — Nuosaukių konservatorių frakcija, susirūpinusi dėl vėluojančių atlyginimų, siūlo keisti Bankroto ir Biudžeto sandaros įstatymus — pagreitinti bankroto bylų išskilimą bei priversti valstybę mokėti delspinigius.

Ketvirtadienio spaudos konferencijoje buvęs premjeras Gediminas Vagnorius, pristatydamas projektus, sakė, jog pastaruoju metu žmonės vargina ne tik mažėjantys atlyginimai ir per metus 40 proc. išaugęs nedarbas, bet laiku neišmokamas darbo užmokestis, kai kur vėluojantis net pusmetį.

„Nereti ir atvejai, kai dėl teisinės sistemos trūkumų bendrovės stumiamos į bankrotus, o darbininkams priklausančios pajamos yra lyg ir pasisavinamos“, sakė G. Vagnorius. Vengimą mokėti priklausančią atlyginimą jis vertino ne tik kaip šiurkštų nuosavybės santykių pažeidimą, bet ir elementarią žmogaus teisių nepaisymą, atsakomybę už tai pirmiausiai skirdamas valstybės institucijoms. Šitokią situaciją, G. Vagnoriaus nuomone, lėmė kelios priežastys.

vienam mėnesiui — iki birželio 17 dienos. Tačiau streiko organizatoriai teismo nutartį ignoravo.

Vilniaus meras Rolandas Pakšas pareiškė, kad streiko nuostoliai autobusų ir troleibusų parkams turės kompensuoti streiko organizatoriai. Jis taip pat patvirtino, kad atlyginimai vairuotojams pastaruoju metu nevelavo, o jų vidurkis yra 1,000-1,100 litų.

Remiantis paskutiniaisiais prašymais, transporto darbuotojai ketvirtadienį nutraukė streiką, ir vakarinės pamainos autobusų bei troleibusų vairuotojai išvažiuojo į gatves.

Prasidėjus streikui, savivaldybės atstovai ir vežėjų streiko organizatoriai sėdo už derybų stalo ir po ilgų diskusijų pasirašė bendrą susitarimą protokolą. Savivaldybė išpareigojo per du mėnesius perduoti Vilniaus autobusų parkui 38 autobusus, priklausančius savivaldybei. Savivaldybė ir visuomeninio transporto darbuotojai išpareigojo susilaikyti nuo veiksmų, galinčių sukelti konfliktus, ir nuo pirmadienio pradėti Vilniaus miesto vežėjų profsąjungų ir Vilniaus mero derybas.

„Mes matome dvi pagrindines priežastis. Pirmą — tai dėl netinkamos finansų politikos smarkiai išaugę 3 mlrd. litų pasiekę kreditoriniai išiskolinimai. Jie savo ruožtu sukėlė didžiulius įmonių tarpusavio išiskolinimus, kurie jau viršija 25 mlrd. litų (t.y. sudaro daugiau nei pusę viso metinio BVP)“, sakė G. Vagnorius. Antra priežastis — tai bankroto įstatymo klaidos. Jos leidžia bankroto bylas išskirti dažniausiai tik tada, kai nebelieka įmonėje turto atsiskaityti su darbininkais ir tiekėjais. Dėl to Nuosaukių (konservatorių) frakcija parengė kai kurių Bankroto įstatymo straipsnių pataisas, kurios leistų ne tik pagrasinti, bet ir išskirti bankroto bylą, jei 2 mėnesius nemokami atlyginimai ar neatšaukiamas su žemdirbiais.

Tačiau ši priemonė dar neužtikrintų atsiskaitymų su darbuotojais ar tiekėjais, jei kaip sakė G. Vagnorius, leistų vyriausybei ir Seimui nesilaikyti biudžeto įstatymo tvarkos ir liks finansinė bei teisiškai nebūdama skolininkais, sistemingai nemokančiais už atliktą darbą ar suteiktas paslaugas. Todel Nuosaukių

Rusijos spaudimas Baltijos valstybėms gali sukelti šaltąjį karą

Maskva, gegužės 17 d. (BNS) — Rusijos strateginių valstybės, tarp jų — nepriklausomas Baltijos valstybės, buvusio JAV valstybės sekretoriaus Henry Kissinger nuomone, gali sugrąžinti „šaltojo karo“ laikus.

Savo straipsnyje „The Washington Post“, skirtoje būsimam prezidento Bill Clinton vizitui į Rusiją, kurį perspausdino trečiadienį Rusijos laikraštis „Kommersant“, H. Kissinger pažymi, kad Rusija tebedaro spaudimą Baltijos valstybėms.

Baltijos valstybės, remiantis naująja Rusijos gynybos doktrina, neįeina į Rusijos kuriamą „bendrą ekonominę erd-

ve“, „bet iki šiol joms Rusija nuolat daro spaudimą“, rašo H. Kissinger. „Jeigu reformas vykdančios Rusijos stiprėjimo išdava bus teritorinis išsiplėtimas — tai, kaip būsiantis visos jos kaimynės, Rusijos siekis vyrauti anksčiau ar vėliau išprovokuos naują šaltąjį karą“, mano Amerikos politikas.

Kalbėdamas apie tai, kaip Jungtinės Valstijos turi kurti savo santykius su Vladimiru Putin administracija, H. Kissinger pažymi, kad „Amerika turi gerbti teisėtus Rusijos saugumo siekius. Tačiau į teisėtų siekių sąvoką neįeina Rusijos gresmė jos kaimynių nepriklausomybei“.

Lietuva neturi leisti NATO suabejoti jos patikimumu

Vilnius, gegužės 18 d. (BNS) — Aukšto rango Amerikos diplomatas paragino Lietuvą jvykdyti išpareigojimus, vardan įvykdyti išpareigojimus dėl gynybos finansavimo.

JAV Valstybės departamentas Europos saugumo ir politinių reikalų įstaigos direktorius Walter Andrusyszyn ketvirtadienį Vilniuje dalyvavo apskritojo stalo diskusijoje su Lietuvos žiniasklaidos atstovais. Jis komentavo Lietuvos parlamento pernai priimtą išpareigojimą iki 2001 metų padidinti krašto apsaugos sistemos finansavimą iki 2 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP).

„Dvieju procentų rodiklio politinė reikšmė yra ta, jog jis rodo politinę valią remti valstybinę gynybą. Jūs atveju tai dar svarbiau — valią siekti narystės sąjungoje“, sakė W. Andrusyszyn. „Visas narystės siekiančias valstybes, taip pat

ir Lietuvą, kad joms būtų lengviau įgyvendinti savo siekius, mes raginame įgyvendinti savo išpareigojimus“, sakė JAV diplomatas.

„Jeigu nepasieksite šio tikslo, ypač po to, kai pasakėte, kad stengsities jį siekti, išskils kitas klausimas — dėl jūsų išpareigojimų patikimumo“, sakė W. Andrusyszyn.

Vašingtono diplomatas pabrėžė, kad JAV gynybos reikmės skiria 3.5 proc. BVP. Tačiau, anot W. Andrusyszyn, svarbu ne išlaidų dydis, o politinė valia daryti šias išlaidas.

W. Andrusyszyn teigė, kad finansinių išpareigojimų dydis yra diskutuojamas daugelyje NATO narių, taip pat ir JAV. Anot diplomato, Kongrese nemažai kalbama apie JAV išpareigojimus Europos saugumui, indelio dydį, įgyvendinimą taiką ir šalinant karo pasekmes Kosovo provincijoje.

JAV lenkų vadas ragina padėti Lietuvai kelyje į NATO

Varšuva, gegužės 18 d. (BNS) — Lietuvos narystės NATO remėjas, žinomas JAV lenkų veikėjas Jan Nowak-Jezioranski paragino Amerikoje gyvenančių įvairių tautų išeiviją telkti vieną bloką, kuris spautų administraciją pakviesti į NATO Lietuvą. Jo nuomone, tolesnė sąjungos plėtra pirmiausia priklausys nuo naujojo JAV prezidento požiūrio į NATO ateitį.

Buvęs JAV lenkų kongreso pirmininkas, ilgametis Laisvosios Europos radio lenkų redakcijos vadovas teigia, kad rudenį įvyksiančiuose JAV konservatorių frakcija siūlo papildyti biudžetines sandaros įstatymą reikalavimais, jog ir valstybė (biudžetinės įstaigos) skaičiuotų ir mokėtų delspinigius už išiskolinimus tokiu pat būdu, kaip mokesčių mokėtojai moka už pavaluotas įmokas biudžetui.

Be to, siūloma įvesti prievolę peržiūrėti biudžeto įstatymą, jei jis tris ar daugiau mėnesių yra nevykdomas. Tai, kaip sakė G. Vagnorius, leistų nutraukti nuo „rudens įsivyravusią tradiciją, kai chroliškai trūksta lėšas skirstyti vykdomosios valdžios pareigūnais, o ne biudžeto įstatymais, kuris praktiškai nustoja galioti“.

KALENDORIUS

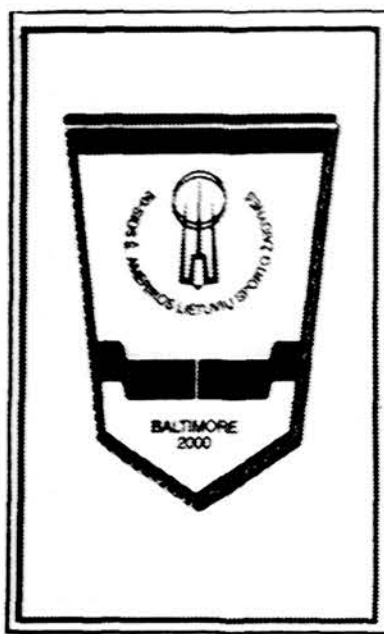
Gegužės 19 d.: Alkūnas, Celestinas, Gilvinas, Prudencija, Tauras.
Gegužės 20 d.: Sv. Bernardinas Siemietis; Akvilas, Alfreda, Augmantė, Eidvilas, Vyntinė.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

50-sios JUBILIEJINĖS ŽAIDYNĖS
BALTIMORĖJE

Jubiliejinį 50-jų ŠALFAS-gos žaidynių, Baltimorėje vykusį š.m. gegužės 5-7 d., leidinio viršelį, papuoštas spalvotu tų žaidynių ženklu. Leidinį paruošė ir redagavo Algirdas Veliuona.

50-sios Jubiliejinės Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynės, Baltimorės Lietuvių „Atletų“ klubo vykdytos š.m. gegužės 5-7 d. Baltimorėje, jau praėjusios, bet jos lieka nepamiršamos. Lieka atmintinis, nes jos sutraukė ypatingai daug jau išsiviję gimisio ir augusio jaunimo. Į tas žaidynes iš įvairių Kanados ir JAV vietovių suvažiuo daugiausia negu 300 sportuojančio jaunimo, jų vadovai, sporto darbuotojai ir svečiai.

Žaidynėse daugiau negu 300 sportininkų varžėsi krepšinyje, tinklinyje, stalo tenise, šachmatuose, kegliaime, rankų lenkime ir šaudyme. Žaidynės praėjo sklandžiai ir be priekaištų. Svarbiausia, kad joms buvo paruoštas ir išleistas 50-jų metų žaidynių prisiminimui sukurta žaidynių žaidynių, plakatas ir sporto ženklai, kruopščiai redaguoti ir paruošti Algirdo Veliunos.

Išspūdingas buvo ir iškilmingas šventės uždarymas su šv. Mišiomis šv. Alfonso bažnyčioje, giedant „Dainos“ chorui. Buvo sveikinimai iš Lietuvos, Kanados, Australijos ir JAV.

Pirmenybių laimėtojai buvo apdovanoti Baltimorės Lietuvių „Atletų“ klubo medaliais ir taure. Puikus buvo ir žaidynių vakaras šeštadienį vykęs Lietuvių namuose, kuriame grojo ir programą atliko orkestras „Intersound“ iš Baltimorės.

m.a.

ŽAIDYNĖS
BALTIMORĖJE

Pirmosios Šiaurės Amerikos Lietuvių sporto žaidynės įvyko 1951 metais Toronte, kurios tuomet buvo pavadintos Kanados ir JAV olimpiada. Pradžioje žaidynės rengė Fizinio Auklėjimo ir Sporto Komitetas — FASK, o nuo 1966 m. įsteigusi Šiaurės Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjunga — ŠALFAS. Žaidynės buvo rengiamos didesnėse Lietuvių kolonijose: Čikagoje, Toronte, Klevelande, New York'e, tačiau neatsiliko ir mažesnės lietuvių skaičiumi vietovės — Ročesteris ir Baltimorė.

Trisdešimt pirmosios žaidynės įvyko 1981 m. gegužės 15-17 dienomis Baltimorėje. Jas suruošė Baltimorės Lietuvių Atletų klubas, vadovaujant Algirdo Veliunos. Šiais metais ŠALFAS suvažiuo daugiausia negu 300 sportuojančio jaunimo, jų vadovai, sporto darbuotojai ir svečiai.

Žaidynėse daugiau negu 300 sportininkų varžėsi krepšinyje, tinklinyje, stalo tenise, šachmatuose, kegliaime, rankų lenkime ir šaudyme. Žaidynės praėjo sklandžiai ir be priekaištų. Svarbiausia, kad joms buvo paruoštas ir išleistas 50-jų metų žaidynių prisiminimui sukurta žaidynių, plakatas ir sporto ženklai, kruopščiai redaguoti ir paruošti Algirdo Veliunos.

50-sioms ŠALFAS-gos
ŽAIDYNĖMS PRAEJUS

Pirmiausiai noriu nuoširdžiai padėkoti jūsų „Sporto apžvalgos“ puslapiui už teiktą

Rengėjai

New Yorko „LAK“ vyrų krepšinio A komanda, Jubiliejinį 50-jų metų ŠALFAS-gos pirmenybių, Baltimorėje vykusį š.m. gegužės 5-7 d., laimėtoja.
Nuotr. Algirdo Veliunos

ARVYDO SABONIO TĖVAI STEBI
SŪNAUS ŽAIDIMĄ

Pirmą kartą į Ameriką atvykę Portlando profesionalų krepšinio komandoje žaidžiančio mūsų milžino Arvydo Sabonio tėvai, Milda ir Andrius Saboniai, praėjusį sekmadienį, gegužės 7 d., Portlando sporto rūmuose stebėjo savo sūnaus rungtynes. Juos rodė

žaidynių informacija. Siunčiu jums kelias programas. Jos buvo mano paruoštos, kaip ir plakatas bei sporto ženklai.

Žaidynės puikiai pavyko. Viskas praėjo tvarkingai ir be priekaištų. Taip pat ir žaidynių vakaras bei iškilmingas žaidynių uždarymas.

Labai esame dėkingi už ŠALFAS-gos sporto ir veiklos aprašymus. Visų sportininkų vardu dėkoju.

Algirdas Veliuona

AČIŲ ALGIRDUI
VELIUONAI

Dėkojame Jums už „Sporto apžvalgos“ įvertinimą. Ačiū už nuotraukas ir tą puikų 50-jų metų, o šį kartą Jubiliejinį žaidynių leidinį. Tai mūsų sportu pasididžiujantis leidinys, apie jį reikės atskirai rašyti. Tikimės dar išsamesnių atskirų varžybų aprašymų ir nuotraukų. O šiuo metu — garbe Jums ir visam didžiojo renginio rengimo ir pravedimo kolektyvui bei talkininkams už puikiai atliktą milžinišką darbą.

Redaktorė

Kalifornijos „Banga“ ir Bostono „Grandis“ vyrų tinklinio komandos po baigminių rungtynių 50-jų Jubiliejinį metų ŠALFAS-gos žaidynėse, Baltimorėje vykusiose š.m. gegužės 5-7 d. Pirmosios vietos sekmė lydojo Kalifornijos „Banga“.
Nuotr. Algirdo Veliunos

Futbolas Čikagoje

TREČIOJI
„LITUANICOS“
PERGALĖ

Praėjus sekmadienį, gegužės 14 d. „Lituanicos“ vyrų futbolo vienuolikei atnešė jau trečiąją pergalę „Metropolitan Soccer“ lygos pirmoje divizione. Šį kartą buvo įveikta gana stipriai bandžiusi priešin-tis „Rams“ komanda, kuri buvo nugalėta 3-1. Tai buvo gana įdomios ir permainingos rungtynės, lydėtos vėjo ir netikėtumų.

Pirmame kėlinyje mūsų žaidėjų turėjo aiškią persvarą ir galėjo pelnyti bent porą įvarčių. Tačiau priešpaskutinę minutę nelaukiant pasižymėjo „Rams“ atstovas, kuris netoli nuspirtą mūsų gyniko Petro Šmigelskio kamuolį, nukreipė į „Lituanicos“ vartų tinklą.

Per pertrauką gerai pergalvojė savo klaidas, mūsų žaidėjų pailšėjo pradėjo daugiau naudoti galvas. Ir tas jiems padėjo. Atsirado daugiau derinių ir pavojingesnių situacijų „Rams“ aikštės pusėje. Ir, pagaliau, 15-je minutėje energingasis Danas Smulkys pasekmę išlygino. Netrukus po to nemažai pavojingų akimirkų sudaręs Smulkys buvo pagriautas baudos aikštėje ir gana neapdairiai rungtynės vedęs teisėjas, pagaliau ryžosi sušvilpti 11 metrų baudinį. Jį mūsų puolimo variklis — Laimonas Bytautas pavertė įvarčiu. Tada „Lituanicos“ vyrai jau kiek atsileido, tai „Rams“ puolimais irgi bandė pasižymėti, noredami parsivežti į namus bent vieną tašką. Tačiau jų pastangos atsimušdavo į antrame kėlinyje jau pagerėjusį mūsų žaidėjų gynimą, kuriame užtikrintai

Bostono „Grandis“ ir Baltimorės „LAK“ moterų tinklinio komandos po baigminių rungtynių 50-jų Jubiliejinį metų ŠALFAS-gos žaidynių Baltimorėje.
Nuotr. Algirdo Veliunos

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60639-5589.

Matiniamis pabito išleidimas, pakvitarimų už prenumeratą nesučiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patvirtinti, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užskaitant i Lietuvą:			
Oro paštu	\$600.00	\$350.00	
Reguliaris paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliaris paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį nesieta. Skelbimų kainos stacionarios, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuostata. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasitikti kopiją.

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., D.C.
Specialybė — Vidaus ligų gydytojas
Kaltarė, Kalifornija
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60639
Tel. 773-228-0065
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, D.D.S., P.C.
4647 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwest-un-to
diplomą, lietuviams sutvarkys dantis
už priemamą kainą. Pacientai
priimami abiejuose punktuose.
Susitarkite (kalbėti angliai)
Tel. 708-422-8280

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9625 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

ARAS ŽIJOBA, M.D.
ANDRĖ RUDAITIS, O.D.
AKIŲ LIGOS — CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630) 527-0080
3825 Highland Ave.,
Tower 1, Suite 3 C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630) 435-0120

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708) 598-4055
Valandos pagal susitarimą

Tai — Jūsų laikraštis
DRAUGAS

PRANCŪZIOJE
LAIMĖJO EDITA
PUČINSKAITE

Italijos „Alfa Lum“ komandai atstovaujanti Edita Pučinskaitė sekmadienį, gegužės 1 d., Prancūzijoje tapo žiedinių „Trofee des Grimpeurs“ dviratininkų lenktynių nugalėtoja.

59.2 km Lietuvos dviratininkė nuvažiuo per 1 valandą 38 minutes ir 47 sekundes, baigė aplenkusi prancūzes Juliette Vandekerckhove bei Delphine Tonini.

A. VISOCKAITĖS
REKORDAS

Lietuvos bėgikė Agnė Visockaitė, studijuojanti JAV, Alabamos valstijoje vykusiose tarptautinėse varžybose pagerino dar vieną šalies rekordą, 200 metrų nubėgusi per 23.22 sek. ir tapusi nugalėtoja.

Šis rezultatas — tik 0.02 sek. blogesnis nei olimpinis A lygio normatyvas.

Žiemą A. Visockaitė tris kartus gerino 60 m bėgimo Lietuvos rekordus, distanciją įveikusi atitinkamai per 7.33 sek., 7.32 sek. ir 7.27 sek. (Elta)

TĖVYNĖS SAJUNGA — PARTIJOS TAPATYBĖ IR ATSINAUJINIMAS

Tėvynės Sąjungos (LK) pirmininko Vytauto Landsbergio pranešimas TS (LK) konferencijoje, Vilnius, 2000 m. gegužės 13 d.

Tėvynės Sąjunga arba Lietuvos konservatorių politinė partija atsirado prieš septynerius metus, 1993 m. pradžioje, iš politinės ir ideologinės reikmės.

Politinė reikmė buvo atsverti posovietinių kairiųjų jėgų išgalėjimą po 1992-1993 m. rinkimų. Tų jėgų veiksmus ir stilių vadinome Lietuvos resovietizacija. Kurti partiją „kuri įveiktų partiją“, — toks buvo Lietuvos Sąjūdžio sprendimas. Reikėjo priešintis resovietizacijai, bent apriboti ją ir atverti žmonėms akis.

Kita vertus, mūsų partija atsirado ir iš ideologinės reikmės susivokti savyje: kas esame, kuo buvo didysis 1988-1992 m. Lietuvos Sąjūdis ir kur glūdėjo jo galia tuomet sujungti žmones plačiau, negu tik prieškarinių partijų prisiminimai. Buvo ir tebėra svarbu matyti, kokios ir Sąjūdžio, ir Tėvynės sąjungos šaknys glūdėjo Lietuvos dvasinėje pilietinėje tradicijoje. Tai dviejų Atgimimo epochų ryšys, jų idealų ryšys, XIX a. pabaigos sąsaulos.

Vincas Kudirka tebestovims tolumoje, kaip vieniančią tėvynės vėliavą, po kuria kviečiami stoti visi jos vaikai — dirbti Lietuvos labui (Kudirka sakė: Tavo naudai) ir ne kurios nors partijos ar grupuotės, bet visų žmonių gerovei (Kudirka sakė: gėrybei).

Susitelkėme į partiją, kad laikytume tėvynės vėliavą. Galia tik retorika, atgyvenęs Romantika, ritualai, idealizmas, gal viską reikia pašiepti? — Sutikim, kad tai idealizmas geriausia prasme, ir nei idealizmo, nei patriotizmo nereikia pašiepti.

Pažūros ir programos taip pat svarbu, bet aš vis noriu, kad pasvarstytume, ko kiti nesvarsto. Tai vidinės tapatybės paieška, kuri galėtų mūsų partiją paversti draugiška, solidaria bendruomene, pajėgiančia kalnus nuversti.

Meilė yra plačiai suprantama krikščioniškoji vertybė, ir Tėvynės meilė — taip pat. Ypač kuomet ji reiškiasi be fanatizmo, o pirmiausia kaip krikščioniškas tarnavimas ir pasiaukojimas artimiesiems, tiesiog visiems gimtojoje žemėje. Visi kviečiami — tai bendras reikalas — ir todėl čia tokia svarbi tolerancija, pakantumas pažūrų įvairovei, net jeigu tenka priešintis žalingiems veiksams. Žinia,

kai kurių veiksmų etinis vertinimas visada būdavo aiškus ir paprastas. Tas pats Kudirka, gyvybę aukojęs, kad jo tauta būtų šviesesnė, sveikesnė, laisvesnė, konkretų lietuvi, kuris iš pykčio ar pavydo skūsdavo savo kaimyną rusų valdžiai, vadino tiesiog šun-galviu. Šviesa ir tiesa buvo skiriamoji linija nuo tamsos ir melo, ir tegul taip lieka. Mat sąlygiškumo dialektika ir liberalizmas dažnai kėsinasi nutrinti skirtumą tarp gerio ir blogio, neigia dorovinę tradiciją. Deja, nesikuriant gerio ir blogio, sunyksta pats žmoniškumas.

Čia verta pasakyti dar keletą žodžių apie europietiška liberalizmą, kurį jungdavau su konservatizmu jau pirmuose mūsų partijos dokumentuose. Liberalizmas visada liečia laisvą verslą ir atmetą, bent žodžiais, socialistų kolektyvizmą, bet Lietuvoje jis buvo ir būtų dar svarbus kaip religinis pakantumas. Tai ne tas raudonas liberalizmas, kuris nekencia tikėjimo ir kovoją prieš jį, — nes iš tikrųjų čia būtų ne liberalizmas, o jam priešingas ateistinis fanatizmas. Tai ir ne tas posovietinis lietuviškas liberalizmas, kuris ligi šiol tyčiojasi iš tėvynės meilės, tuo pačiu būdamas joks liberalizmas, o tik pasipūtęs nevisavertiškumo kompleksas. Ateikite visi ir nesiairdykite, nekludykite kiti kito verslui ir teisei skleisti pažinimą, štai tokio pažūro liberalizmo reikėtų.

Pakantumas, atvirumas bendravimui vardan žmoniškų santykių ir tėvynės tautos, sveikas protas, kuriam nepriimtinos fanatikų ideologijos, griauančios gyvenimą ir laisvę, — čia yra mūsų konservatoriškos šaknys, politinio vienijimosi esmė ir norimoji mūsų dvasios tikrovė. Tikėjimas žmogumi, žmonių bendruomene ir tėvyne tebūnie mūsų, naujųjų laisvos Lietuvos konservatorių credo, kuris padės apginti kitas vertybes, visą lietuvišką dvasinę ir materialiąją kultūrą vėl išstinkantiuose išmėginimuose.

Kodėl aš apie tai kalbu — lyg per plačiai, lyg ne šios dienos tema? Būtent todėl, kad tai aktualiausia šios dienos tema. Įvykiai ir išmėginimai mūsų pačių tarpe versta verčia daryti principų analizę. Partijai, kuri norėjo išlaikyti šiek tiek idealizmo ir tuo iš-

siskirti, tuo ginklu kovoti už tvarką, santarvę ir kitoki gėrį, dar visai neseniai grėsė persigimimas.

Pasvarstykime šį reiškinį paprastomis skirtėmis arba sulyginimais, priešpastatymais.

Kas yra tautiniai interesai, o kas — tik sluoksnių, luomų, galų gale grupučių, interesai? Ar tam yra politinės partijos, ir ką jos išreiškia? Vieni antai nori „pasiumti“ žemdirbius, kiti darbininkus, dalijasi profsąjungomis, o mus norėjo stumti link stambiojo kapitalo. Nesutikom su tokiais siaurimais. Doroviškai gyvename, kol bendresni ir aukštesni tautiniai interesai mums, Tėvynės sąjungai, yra konkretūs ir pirmenybini tikslas bei uždavinys. Į jį tegul telpa daliniai visuomenės sluoksnių ir grupių dalykai. Ten ir ateitis, kuria tikime ir vardan kurios dirbame, nes konservatoriai nėra žmonės „iki pirmadienio“.

Rinktis uždavinius iki pirmadienio ir darytis ir riboto materialaus intereso grupuotes, klausyti jų diktato, būtų partijos nuosmūkis. Kaip tik tokius konservatorių pozitymus daugelis dorų žmonių Lietuvoje skausmingai išgyveno. Į mus žiūrėjo ypatingai, iš mūsų laukė teisingumo, atvirumo. Kiti kaip kiti, bet jūs privalejot išlaikyti tapatybę, pasukinę žmonių viltį, — tokį Lietuvos priekaištą turėjome jausti; jis mums ir padėjo išlikti su pirmine tapatybe ir dabar net apsisvalyti. Bet atsakymo savo žmonėms dar nesudėstėme. Kodėl taip dažnai buvom dvilypiai, kodėl atrodėme neatsiradę, nenuoširdūs?

Prisiminkime mūsų reikalus pastaraisiais metais. Pagal ankstesnius įstatus turėjome Tėvynės sąjungoje dvi vadovybes — politinę ir vykdomąją. Gaires nustatanti Politinė taryba ir vykdančioji valdyba — to funkcijų skyrimo nebuvo net popieriuje. Valdyba buvo pasiūmusi ir politikos formavimą, ir vykdymą, pavirtę partija partijoje. Prie to prisidėjo autoritarinis valdymas pirminko būdas, arogancija kitaip manantiems ir feštižuotais požiūris į patį „valdymą“. Tai tapo partijos problema, tai atstumdavo žmones. Tačiau klystume manydami, kad problema glūdėjo tik struktūroje ir vadovų charakteruose. Matau problemas giliau, būtent pažūrose. Jos lėmė dvi politikas, už kurių glūdėjo dvi visuomeninių ir valstybės reikalų sampratos. Ne apie landsbergininkus ir vagnorininkus reikia kalbėti, o apie valstybės žmones ir valdžios žmones.

Valstybinių interesų partijoje, kuri dar norėjo išsaugoti siskirti, tuo ginklu kovoti už tvarką, santarvę ir kitoki gėrį, dar visai neseniai grėsė persigimimas.

Valstybinių interesų partijoje, kuri dar norėjo išsaugoti

Sąjūdžio idealizmo ugnelę, kūrėsi kita, šaltai skaičiuojanti, grupinių arba grupuotės interesų partija. Jeigu dvi politikos, tai ir dvi partijos. Deja, tokia buvo tikrovė: ligi praėjusių metų pavasario bei rudens turėjome dvi partijas — didelę visoje Lietuvoje ir Vilniuje mažą, bet stiprią, slepiantį, išvirtinusią valdybą ir vyriausybės valdininkiją. Dabar atsikilo ta grupuotė — buvusi vykdomoji vadovybė plius keli asmeniškai ištikimieji, kuriasi lyg ir nauja buvusio premjero valdininkų partija. „Buvome priversti tai padaryti, nepavykus iš vidaus pakeisti partijos“, — sako vakarykščiam laikrašty nuoseklių maksimalistų ideologė. Tai yra, nepavykus užvaldyti. Valdžia ten yra viskas. O mes dirbsim valstybei bet kuriomis sąlygomis.

Kiekvienas čia lengvai pasakys, kad mūsų partijos pirmininkas irgi kaltas, ir net labai kaltas, jog tik dabar taip sumastė, kad pernelyg ilgai nedarė kategoriškų išvadų, nebendradarystės valdybos pirmininkui elgtis kitaip, o vis kvietė tartis ir dirbti kartu. Norėjau, kad Gediminas Vagnorius nepasiduotų, kaip man atrodė, jį supantiems kurstytojams, įtakingų virtuvės gandelų leidėjams. Kita vertus, pernelyg ilgai pasitikejau G. Vagnoriaus sugebėjimais valdyti valstybės finansus, formuoti ūkio raidą. Atėjo sunkmetis, gabumų išmėginimas, ir vadovas nutarė finansininko gabumus pataupyti ateičiai.

Jau 1998 m. pabaigoje — 1999 m. pradžioje G. Vagnoriaus grupuotė nutarė trauktis nuo atsakomybės, atiduoti valdžią (ir atgrūvančius finansinius, socialinius sunkumus) kažkuriems „priešams“, kuriems turės nesisekti, ir tai bus gerai. Dabar taip žiūri ir Andrių Kubilių ir jo vadovaujamą vyriausybę. Jų kaltė, kad liko ir dirba, kad neleidžia išeiti visos Tėvynės sąjungos, neva šie neturi ką pasiūlyti vyriausybės vadovu, tik tą vieną vienintelį.

Iš priešiško kitoi vyriausybei kilo ir priešiškas savo partijai, iš tikrųjų jau nebe savo. Panioka, kerštingi puldinėjimai, gausus netiesos sakymas priverstus atsistiekti. Turim tvirtą, energingą viduriniąją kartą, kuri sąžiningai ir drąsiai ėmėsi atsakomybės, tik padėkim jai žmonių akyse atsiriboti nuo buvusio neskaidrybių ir netiesų laikotarpio, nuo anos buvusios ir savo keliais iškeliauvusios tarybinių konservatorių grupelės.

Kas tas naujas puslapis Lietuvos ir mūsų gyvenime?

(Nukelta į 7 psl.)

zinas „Enron“, o Lenkijos pusė buvo sutikusi pirkti elektrą? Kodėl iš karto perėmus valdžią nebuvo atliktas LDDP laikotarpio auditas, o nesurašytas valstybės turtais liko plūduriuoti nešvarių vandenys be valdymo ataskaitų? Kodėl per pustrėčių metų ne žingsnio nedaryta privatizuoti korumpuotiems geležinkelams, „Lietuvos dujoms“, „Lietuvos energijai“? Žinoma, nedarė to ne R. Pakso slaptieji liberalai antroje vyriausybėje, netgi priešinėsi „Mazeikių naftos“ privatizavimui Vakarų kryptimi. Tada vyriausybė turėjo savo ruožtu pasipriešinti premjero (ir dviejų jo draugų) trukdymams, įveikti uždavinį ir baigti darbą be jų — tokių dramatiškų situacijų Lietuvoje dar nebuvo buvę.

Ir štai visur matome, kad lemdavo ne valstybiniai interesai, o kitokie — grupiniai, gal asmeniniai, gal praturtėjimo, gal karjeros planai — tegul kas nors tai išstoria. G. Vagnoriaus „vidinė partija“ veikė savanaudiškai ir sąmoningai. Antai jau 1998 m. antroje pusėje, turint statistikos duomenis, kad gamyba neuaugo ir tuoj pradės kristi, buvo užsimita populistiskiausios pažadų investiciniams programoms — be realių pinigų, užtat su nerealiu nedeficitiniu biudžetu, taigi susiplanuota išieiti pagyrimais.

Tai dabar atsiskleidė vidinės, virtuvinės „partijos“ planai, nes 1998 m. lapkritį Tėvynės sąjungos suvaziavime nieko apie tikrąsias valstybės problemas neatskleista ir nesvarstyta, o slapta grupinis valdžios atsisakymo planas neabejotinai brenė, gal jau buvo ir parengtas. Valstybės problemas tai vyriausybė rūpėjo kur kas mažiau, negu valdžios problemos. Per tai praradom ištisus metus. Praradome daug daugiau, ir to aiškinti turbūt nereikia. Gera tai, kad praradome auglį, mūsų partija — Tėvynės sąjunga — pradeda sveikti. Kas nepripigio, tas ir atskilo, lieka tikroji organizacija, užvertusi aną, ne visai švarų puslapį. Atverstas naujas puslapis, ir kurį rašome tikras užduotis ir atvirus darbus, ateities vizijas ir perspektyvas, į kurias vėl einame realiai ir nedvilinkuodami. Turim tvirtą, energingą viduriniąją kartą, kuri sąžiningai ir drąsiai ėmėsi atsakomybės, tik padėkim jai žmonių akyse atsiriboti nuo buvusio neskaidrybių ir netiesų laikotarpio, nuo anos buvusios ir savo keliais iškeliauvusios tarybinių konservatorių grupelės.

Kas tas naujas puslapis Lietuvos ir mūsų gyvenime?

(Nukelta į 7 psl.)

DRAUGAS, 2000 m. gegužės 19 d., penktadienis

3

Danutė Bindokienė

Ar sugraibysime jiems užuojautos trupinėli?

Ar žinojote, kad Lietuvos žiniasklaida atsidūrė pavojuje? Kaip rašoma gegužės 16 d. išplatintame atsisaukime: „Beveik visą dešimtmetį nepriklausomą Lietuvos žiniasklaidą maitinęs reklamos verslas“ gali pranykti. O jeigu visa Lietuvos žiniasklaida „mirs badu“, tai bus kaltas tik Seimas, norintis įvesti „grubią cenzūrą, kuria siekiama sumažinti ir taip krizės paveiktą mūsų verslo gyvybingumą...“

Ne kartą ir šiose skiltyse teko užsiminti, kad truputėlis cenzūros Lietuvos žiniasklaidai nieko nepakenktų, nes jį spaudos laisvę mėgsta piktinaudžiai, dažnai spausdinama nesąmonės, ieškodama sensacijų, nesilaikydama prasciausių žurnalistinės etikos normų. Tačiau demokratinė santvarka visų pirma matuojama susijungimo priemonių laisvę, o Lietuva juk yra demokratine valstybe, tad ir žiniasklaida jokiais varžtais nepančiojama.

Dėl ko kilo veliausiai protestai ir užuominos apie „grubią cenzūrą“? O dėl to, kad Seimas nori uždrausti tabako gaminių reklamą periodiniuose leidiniuose. Prieš tą draudimą — „nepagrįstus reklamų spaudoje apribojimus“ — išėjo kovoti „Lietuvos žurnalistų sąjunga, periodinės spaudos leidėjų asociacija (jau nebe sąjunga, DB), Radijo ir televizijos asociacija, drauge su Tarptautinės reklamos asociacijos Lietuvos skyriumi“.

Pareikšime rašoma: „Mes, žurnalistų sąjunga, matome šiuose Seimo sprendimuose labai pavojingą seką: mažes spaudos leidinių pajamos, bloges dirbančių žurnalistų uždarbis, dides spaudos profesionalų nedarbas. Yra ir kitas pavojus: apribojimų nusekinimas laikraščiu lengviau paveikti, papirkti, vėl gali atsirasti valstybinės kontrolės grėsmė...“

Ir visa tai vien todėl, kad galbūt Lietuvoje bus išgelbėta viena kita gyvybė, kad vienas kitas vaikas ar jaunuolis nebūtų suvilijęs patrauklios gražybės cigarečių reklamoje ir neužsidėgęs pirmosios cigaretės!

Ne taip, kaip sovietiniais laikais, dabar Lietuvos žiniasklaidai lengvai prieinama informacija iš Vakarų, sakykime, iš Amerikos. Tegul internete ar kitais keliais paieško duomenų, kas atsitiko šiame krašte, kai šešiasde-

šimtojo dešimtmečio gale Amerikoje iš televizijos ir spaudos dingę cigarečių (bei kitų tabako produktų) reklamos. Prieš tai jos buvo taip dažnos, kad kas kelios minutės iš televizijos ekranų įkyriai išdavo į kone kiekvieno Amerikos gyventoją butą. Buvo įtaigojama, kad rūkyti madinga, patrauklu, kad vaikas, išskandęs cigaretę, bemaž atrodė vyriškesnis, įdomesnis. Populiariai aktorai (ir aktorės) buvo fotografuojami su cigarete tarp pirštų, televizijos programose veikėjai ir dalyviai nuolat užsidėgdavo vis naują cigaretę, o žurnalai, laikraščiai ir milžiniškos reklaminės lentos visose gatvėse bei pakelėse įtikinėjo siekti rūkalų. Nėra abejonės, kad toms reklamoms buvo išleidišiamos neįsivaizduojamos sumos dolerių — visi turėjo gražaus peldo: ir tabako pramonė, ir žiniasklaida, ir liginės, ir net lavoninės, kurios atlikdavo paskutinį patarnavimą rūkantiems. Staiga „karvutė užtruko“. Sveikatos apsaugos įstaigos pradėjo vis garsiau skelbti, kokią baisią žalą tabako dūmai daro, kiek susirgimų vežiu, širdies ligomis, plaučių negalėmis kasmet pasitaiko dėl rūkymo; kaip tie dūmai teršia aplinką, kad nerūkantiems gresia toks pat pavojus, jeigu jie gyvena ar dirba kartu su rūkantiems. Visos tos „priešcigaretinės“ propagandos pasekmės: draudimas reklamuoti tabako gaminius žiniasklaidoje.

Ir niekas dėl to neabėkrutavo — nei televizijos laidos, nei spauda. Į tai Lietuvos žiniasklaida atsakytų, kad Amerikoje tokio pavojaus ir būti negalėjo, nes yra pakankamai kitų pajamų šaltinių, o ekonominę klampynę bespurandant Lietuva galimybų neduoda. Iš dalies tai tiesa, bet taip pat nenuginčijama tiesa, kad lietuvių tauta skęsta cigarečių dūmuose, kad kiekvienoje kavinėje, gatvėje, bute, įstaigoje ir kitur smilksta „dūmelis“ ir ardo sveikatą, nuodija aplinką, kad rūkantieji pasukinėti centus paleidžia dūmais (dėl to niekas nesisiskundžia lėšų stoka). Rūko seni, suaugę, jaunuoliai ir vis jaunesni vaikai. Nejaugi žiniasklaida, dūsaudama dėl savo „pajamų“, už tuos litus nesidrovi prekiauti savo tautos sveikata, gyvybe? Ne, gerbiame, pas mus užuojautos dėl tabako reklamų sustabdymo nieškokite!

REZISTENCIJOS SAJŪDIS ZARASŲ APSKRITYJE RUSŲ IR VOKIEČIŲ OKUPACIJOS METAIS

PETRAS MATEKŪNAS

Nr.6

(Tęsinys)

Gyventojai traukiasi į Vakarų

1944 m. žmonių nuotaka buvo labai prislegta. Visi jaučė, kad Lietuva vėl bus rusų okupuota, nes visuose frontuose vokiečiai traukėsi, nors tai ir slėpė. Abu okupantai — rudas ir raudonas — buvo žiaurūs, be jokio gailėsio naikinio mūsų tautą, tūkstančius išvežė į vergų ir koncentracijos stovyklas mirtiai, bet iš tų dviejų blogybių vokiečiai, išskyrus tik nacius, buvo šiek tiek geresni už rusus bolševikus. Kai rusų armijos daliniai artinosi prie Zarasų, daug gyventojų, ypač iš miestelių, viską palikę traukėsi į Vakarų, nes vieną kartą jau buvo pergyvenę bolševikmetį. Pirmas iš okupantų išvažiavo Pranas Juodka iš Biržūnų kaimo, Salako valsčiaus. Apie 99 proc. okupantų, negalėdami atsiskirti nuo savo namų, pamiltų gyvulių ir gražių laukų, kur žaliavo gražūs javai ir lingavai kaip jūra rugiai, praleido visą savo gyvenimą, atsidavė Dievo va-

liai, sakydami, kad geriau sutikti mirtį savyje, negu bastytis kaip žydams po svetimus kraštus. Daugiausia traukėsi tarnautojai. Kad atbaidytų gyventojus nuo bėgimo, komunistai paleido įvairių gaudų, kurie ejo iš lūpų į lūpas. Jie sakė, kad visa Žemaitija pilna bėglių, kurie gyvena laukuose. Daug iš jų, neturėdami maisto ir įsimetus ligoms, mirė, o kiti nežino ką ir bedaryti, ar grįžti į savo gimtuosius namus, ar laukti, kada juos vokiečiai įsileis į Vokietiją. Vokiečių kariuomenė esanti demoralizuota. Jų kariai bėga iš fronto, o rusai vos tik gali juos pavyti. Geriausiai pasiliktį savo krašte, nes Vokietijoje didelis badas ir nuolatiniai lėktuvų bombardavimai. Daug lietuvių vaikų nuo bado išmirė, o kiti žuvo per bombardavimus. Žodžiu, nepašykšteta paleisti gaudų prieš vokiečius. Kai kurie lietuviai patikėjo. Jie nutarė nebėgti ir slapstytis, kol praeis karo audra.

Kautynių kuopa

Kai rusų kariuomenės daliniai priartėjo prie Zarasų apskritys ribų, vieni iš rezistentų vyrų nutarė pasipriešinti, o kiti trauktis į Vakarų, nes nematė reikalo nei prasmės kovoti ir lieti kraują.

Taip pat buvo išleistas Lietuvos laisvės armijos atsisaukimas, kuriame Zarasų apskrities viršininkas kun. dr. L. Steponavičius, anksčiau buvęs Zarasų valdžios aukštesniosios komercinės mokyklos direktorius, kreipėsi į Aukštaitijos krašto patriotas:

„Aukštaitijos krašto Lietuvos patriotai! Vokiečių ar-

mija, atmušdama bolševikų atakas, planingai traukiasi. Nebokite abejingi Tėvynės likimui. Kas galite, imkite ginklą į rankas ir laikinai traukitės į Vakarų. Prie jūsų prisijungs tūkstančiai Lietuvos vyrų. Jūsų kumštis sulaukys bolševikus, išvysime juos ir vėl gyvenime laisvoje Tėvynėje. Tad vyrai, už ginklą“.

Greitai po šio atsisaukimo kun. dr. J. Steponavičius susaukė pasitarimą. Jame dalyvavo Lietuvos laisvės armijos Aukštaitijos atstovai, policijos tarnautojai, generolo P. Plechavičiaus karo mokyklos kariūnai ir buvę savanoriai. Buvo nutarta trauktis į Žemaitiją, ten organizuoti lietuvių dalinius ir kovoti prieš bolševikus.

Rezistentų vyrai, kurie nutarė trauktis į Vakarų, sudarė kautynių kuopą. Prie jų dar prisidėjo valdininkai ir tarnautojai. Visi, ir rezistentai, ir įvairių įstaigų tarnautojai, kartu su šeimomis vyko įvairiomis susisiekimo priemonėmis.

Policijos vadas Vincas Tamošiūnas, rusų kariuomenės daliniais priartėjus prie Zarasų apskr. ribos, davė įsakymą policijos viršininkams sugadinti archyvinę medžiagą, kad joks dokumentas nepatektų į komunistų rankas. Kai liepos mėn. 12 d. Grąžtės miške, esančiame apie 7 km nuo Zarasų, pasirodė rusų tankai ir telefono ryšiai su Salaku, Dukštu, Degučiais bei Utena nutrūko, vienuoliktą valandą rytu lietuvių daliniai paliko Zarasus. Dar prieš išvykdam iš Zarasų V. Tamošiūnas ir J. Breibys iš kalėjimo paleido politinius ir kriminalinius kalinius, tarp kurių buvo ir rusų sen-

tiųjų šventikas iš Rudenų kaimo, Imbrado valsčiaus. Jis buvo suimtas už rusų partizanų šelpimą.

Policijos vadas V. Tamošiūnas, išleisdamas kalinius iš kalėjimo jiems taip pasakė:

„Vokiečių — rusų bolševikų karui prasidėjus, policijos politrukui Ausiejui Petroviui vadovaujant, buvo sugadintas Zarasų miestas ir nužudyta 17 nekaltų lietuvių. Visi jūs esate nusikalta lietuvių tautai. Lietuvių esate ne tik geras ir griežtas kovotojas, bet taip pat; žmoniškai elgiatis ir su suimtaisiais. Jus paleidžiame. Prašau, kai sutiksite savo draugus, pasakykite jiems, kad mes, lietuviai, tik laikinai pasitraukiame. Jei mes negrįšime, grįš mūsų vaikai ar jų vaikai, nes vergija nėra amžina...“

Besitraukiančią koloną sudarė vieninkiai vežimai, vienas sunkvežimis ir lengvoji mašina, du motociklai, 15-ka dviratinių ir 5-ka raitelių. Visi vyrai buvo gerai apsiginklavę. Kad saugiau būtų traukiantis, sudaryta kautynių kuopa, į kurią įėjo apie 100 vyrų, jų tarpe — paskutinis Zarasų apskrities viršininkas žilagalvis senelis kun. dr. Jonas Steponavičius. Apleidamas Zarasų miestą jis apsisverė, nes nesitiekė daugiau matyti šio krašto, kuriame gime, augo ir įdėjo daug meilės bei energijos, auklėdamas šio krašto jaunimą, statydamas gimnazijos rūmus ir šaulių namus. Jis traukėsi į Vakarų kaip stovi: buvo apsiavęs auliniiais juotos odos batais, apsirengęs trumpu švarkeliu ir ant rankos užsidėjęs rusų milo sermėgą. Tai buvo visą jo turtas. (B.d.)

Plk. Jonas Gečas, naujasis Lietuvos Šaulių sąjungos vadas.
Nuotr. M. Lūzytės

„JŪS BUVOTE IR ESATE MUMS LABAI REIKALINGI“

Su Lietuvos Šaulių sąjungos vadu, pulkininku Jonu Geču, kalbasi Detroito Lietuviškų melodijų radijo valandės leidejas ir vienas iš vedėjų Algis Zaprackas.

— Kokį išpūdį parsivešite į Lietuvą iš Šaulių sąjungos suvažiavimo Čikagoje?

— Man ir Amerikos Jungtinėse Valstijose, ir Kanadoje tenka būti ne pirmą kartą, esu sutikęs daug išeivijos lietuvių įvairiose organizacijose, tačiau Šaulių sąjungos suvažiavime, šiuo atveju XV, dalyvavau pirmą kartą. Mane labai nustebino ir nudžiugino tai, kad susirinko gausus būrys delegatų iš Kanados ir JAV, o pats suvažiavimas vyko sklandžiai ir darniai. Labai gerai buvo įvertinta Šaulių sąjungos išeivijoje vado Mykolo Abariaus ataskaita ir jo veikla. M. Abarius vienbalsiai, aidint plojimams, vėl buvo išrinktas Šaulių sąjungos vadu naujai trijų metų kadencijai. Suvažiavime buvo priimtos kelios rezoliucijos: apie tolimesnę veiklą sąjungos veiklą, apie Lietuvos Šaulių ir išeivijos šaulių bendravimą. Vieną iš rezoliucijų pasiūliau ir aš. Man atrodo, kad šių metų lapkričio mėnesį būtų labai tikslinga organizuoti išeivijos šaulių ir Lietuvos šaulių suvažiavimą Lietuvoje — Vilniuje arba Kaune, kuriame dalyvautų ne svečiai iš Detroito, Čikagos ar Toronto, bet delegatai, t. y. mes visi būtume viena organizacija. Na, o suvažiavimas pavyko. Aš džiaugiuosi, kad teko garbėje dalyvauti.

— Kaip sekasi Šaulių sąjungai veikti Lietuvoje?

— Lietuvos Šaulių sąjungos veikla buvo atkurta 1989 m. pabaigoje. Noriu pabrėžti, kad dar buvo likę 6 mėnesiai iki Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo. Daugelis bijojo, kad taip nebūtų išprovokuota sovietinės valdžios reakcija. Tačiau drąsus žmonės atkūrė Šaulių sąjungą, ir ji sparčiai plėtėsi, aktyviai dalyvavo 1991 m. sausio įvykiuose — gynė Seimą ir televizijos bokštą. Kaip žinome, prie bokšto žuvo 2 šauliai, tais pačiais metais dar vienas šaulys buvo nušautas pasienio zonoje, ginant Lietuvos valstybinę sieną. Vėliau buvo ir gerų, ir blogesnių dienų Lietuvoje Šaulių sąjungos gyvenime. Vienu metu atrodė, kad Šaulių sąjunga jau nyksta. Tai buvo apie 1995-1997 m. Ir tada Lietuvos Respublikos Seimas priėmė įstatymą dėl Lietuvos Šaulių sąjungos. Prasiėjo naujas laikotarpis šaulių gyvenime. Įstatyme buvo aiškiai nurodytos užduotys, funkcijos, pareigos, atsakomybė. Po to buvo patvirtintas Statutas. Dar vėliau, jau šių metų sausio 12 d., Lietuvos vyriaus-

sybė priėmė nutarimą dėl Šaulių sąjungos ginklų. Ir šiuo metu esame gana stipri, gerai organizuota, turinti savo ginklus organizacija. Aš manau, kad esame toli gražu ne tokia, kokia Šaulių sąjunga buvo prieš karą, toli gražu ne tokia, kokia noretų matyti išeivijos lietuviai, bet mes esame žymiai tvirtesni, organizuotesni ir drausmingesni, negu buvome prieš keletą metų. Galėtumėm paminėti keletą Lietuvos Šaulių sąjungos pagrindinių veiklos krypčių. Pirmoji ir pati atsakingiausia kryptis — pasiruošimas valstybės gynimui. Mes esame paruošę mokymo programas ir pagal jas mokome visų amžiaus grupių šaulius: naudojimosi ginklais, taktikos pagrindų, topografijos, karinės inžinerijos. Tai yra daroma tam, kad visi šauliai, įeigę Lietuvai iškilusių pavojus (o gyvendami pasaulio kryžkeleje, niekada nesame nuo to apsaugoti), būtų kariškai pasiruošę, kaip mokė Šaulių sąjungos įkūrėjas Vladas Putvinškis-Putvis. Kita svarbi kryptis — jaunimo karinis mokymas. Šiuo metu ir Lietuvos kariuomenė kasmet pakviečiami gal tik 5-6,000 Lietuvos jaunuolių. O turėtų būti 25-28,000 (tiek yra tokio amžiaus jaunuolių). Tačiau dėl finansinių sunkumų Lietuvos valstybė negali visų kariuomenę pakviesti. Šiuo atveju Šaulių sąjungai yra pavesta paruošti tuos, kurie nepakviesti, suteikti jiems pradinį karinį parengimą. Trečia svarbi kryptis — pagalba policijai. Kaip žinote, Lietuvoje dar nėra labai ramu gyventi, gana didelis nusikalstamumas, plėšikavimas. Beveik tūkstantis šaulių padeda policijai budėti gatvėje, palaikyti viešąją tvarką, kovoti su nusikalstamumu. Ketvirta, ne mažiau svarbi kryptis — patriotinis ir tautinis auklėjimas. Turime labai daug renginių ir švenčių. Turime apie 30 meno kolektyvų, 12 sporto klubų, organizacijų, organizuojame vasaros stovyklas jaunesniems žmonėms, į kurias atvyksta partizanai, nusipelnę asmenys bei politikai ir padeda jaunuoliams susigaudyti gyvenime.

— Išeivija labai džiaugiasi, kad ir Lietuvos krašto apsauga yra įsijungę ir keletas Amerikos lietuvių, ypač Kariuomenės vadas Jonas Kronkaitis. Kaip Jūs tai vertinate?

— Labai teigiamai. Aišku, būtų žymiai geriau, kad jie būtų įsijungę 1991-1993 m. Bet geriau vėliau, negu niekada. Brigados generolo J. Kronkaitio atėjimas į Lietuvos kariuomenę buvo teigiamai įvertintas didžiosios daugumos kariškių ir politikų. Jis tikrai padarė didelę pažangą daug-

lyje Lietuvos kariuomenės srityje. Mes tą matome ir labai džiaugiamės. Aišku, generolo atėjimas nebuvo nepastebėtas ir NATO būstinėje Briuselyje. Jam, kaip buvusiam Amerikos kariškiui, turinčiam didžiulę profesinę patirtį, yra žymiai lengviau kalbėtis Briuselio koridoriuose su aukšto rango NATO generolais, negu tai būtų padaryti mums, lietuviams, kurie neturėjome tokio išsilavinimo ir tokių galimybių pažinti NATO kariuomenę bei NATO vadovybę.

— Išeivija, be abejo, labai norėtų, kad Lietuva įsijungtų į NATO. Ko Jūs tikėtumėtės iš išeivijos šiuo klausimu?

— Atsakysiu prisimindamas pirmąjį Jūsų klausimą apie Šaulių sąjungos suvažiavimą. Kai kurie šauliai savo pasisakymuose teigė: „Žinote, jūs jaunesni už mus, jau atsikūrėte Lietuvoje, gal jau mūsų nebereikia, gal jau mes galėtume likviduoti savo padalinius, kuopas ar būrius?“ Aš savo kalboje jiems taip atsakiau: „Jūs buvote ir esate labai reikalingi, nes į NATO stoja ne kariuomenė, ne generolai ir net ne Lietuvoje esantys lietuviai. Stoją visa Lietu-

va, visa valstybė. O valstybei reikalinga visų parama, tame tarpe ir išeivijos. Be to, išeivijos pagalba palaikant mus ir darant tam tikrą spaudimą tos šalies vadovybei (aš turiu galvoje Amerikos Kongresą ir prezidentą) laisvais, pareiškimais, kad Lietuvai reikia būti NATO nare, aš manau, yra labai svarbus ir reikalingas“. Kitas darbas, kurį galėtų daryti išeivija spaudoje ir radijo laidoje — aiškinti paprastiesiems žmonėms NATO naudą Lietuvai. Ne visuomet žmonės gerai supranta, kartais ir rimtų politikų kalbose pasitaiko abejojimo gaidelių: „O kam mums to reikia, ką mums tai duos? Labai brangiai kainuoja“. Reikėtų žmonėms išsamiai bei suprantamai tai paaiškinti.

— Labai norėčiau padėkoti pulkininkui Jonui Gečui už pasikalbėjimą ir palinkėti daug sėkmės vadovaujant Lietuvos Šaulių sąjungai.

— Ačiū Jums. O aš norėčiau užbaigti šį pokalbį Šaulių sąjungos šūkiu „Nepriklausomai Lietuvai tegu būna visi mūsų darbai“.

Spaudai paruošė
Rita Lapšienė

JAPONISTIKOS CENTRAS KAUNE

Šių metų gegužės mėnesį Kaune vyks iškilmingas VDU Humanitarinių mokslų fakulteto Japonistikos centro atidarymas. Pagrindinis šio centro tikslas — plėsti ir propaguoti Japonijos kultūros, meno, mokslo, kalbos pažinimą Lietuvoje, organizuoti aukšto erudicijos profesionalų, kurie sugebėtų vystyti ir plėtoti mainus tarp Lietuvos ir Japonijos, rengimą.

Plačiau apie šį renginį pasakoti sutiko būsimos Japonistikos centro vadovės dėst. Arvydas Ališauskas: „Didžiausias šurmuly planuojamas gegužės devynioliktą dieną. Japonistikos centras užims triaukščio namo, kuriam nepriklausomoje Lietuvoje buvo Japonijos ambasada ir kuris dabar vadinamas „Sugiharos namu“, pirmąjį aukštą“. 1939-aisiais metais Cijunė Sugihara buvo paskirta Japoni-

jos konsulu Lietuvoje. Jis nelegaliai išduodavo žydams vizas ir taip išgelbėjo nuo mirties 6,000 žmonių. Iš pradžių buvo norima įkurti Kaune Holokausto tyrinėjimų centrą, bet vis dėlto nuspręsta įsteigti Sugiharos atminimo kambarį, Japonistikos centrą ir turistams iš Japonijos skirtą kelionių agentūrą. 2000-tieji ypatingai įgyvendinti šiam sumanymui, nes tai — jubiliejiniai Sugiharos metai (jam būtų sukakę 100 metų). Japonistikos centro įkūrimo proga Kaune (nuo gegužės 19-tos dienos) vyks Japonijos kultūros savaitės renginiai: teatro, kino festivaliai, Europos karatė čempionatas, gėlių aranzavimo meno paroda ir t.t. Atvyks svečių iš JAV, Belgijos... Prognozuojamas nemažas turistų iš Japonijos antplūdis.

Straipsnis apie šį renginį įtakingame Japonijos laikra-

SKELBIMAI

ELEKTROS MEDIMAI - PATAISYMAI
Turli Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai, garantuoti ir sažiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO NAMŲ SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolski ir Of. Mgr. Aukso S. Kano laisva laisvė.
FRANK ZAPOLSKI
3208 1/2 West 92nd Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 681-8854

HELP WANTED
Banquet waitresses/waiters
Condessa del Mar, 12220 S.
Cicero
Alsip, IL. Apply in person.

TAISOME SKALBIMO MAŠINAS, SALDYTUUVUS, SILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H.DECKYS
TEL. 773-585-6824

Reikalinga moterėlių ir vyrėlių rūbų siuvėja: 4412 W. 59 St. Tel. 773-735-5667.
Kalbėti angliškai arba lenkiškai.

GREIT PARDUODA

RE/MAX REALTORS
OFFICE (773) 586-5888
HOME (708) 425-7188
FAX (708) 886-4819

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas patarimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

Century 21
New, Vision
12932 S. LaGrange
Palm Park, IL 60464
Bus.: 708-361-0880
Vėles. Mob.: 773-854-7820
Pager.: 708-892-2573
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiestuose, kreipkitės į **DANUTĖ MAYER**. Ji profesionaliai, sąžiningai ir atidžiai patars. Nuosavybių įkainavimas veltui.

Dėmesio langų plovėjai!
Reikia 200 asmenų. Galima uždirbti virš \$1000 į savaitę. Darbas pirmą, ketvirtą, šeštą, devintą ir penktą savaitę. Reikia mokėti šiek tiek anglų kalbą, turėti savo auto. Darbas grupėmis po 2-3 asmenis. Tik gyvenamose namuose, ne daugiamuriose. Atvykite šiandien ir pradėkite darbą kovo 1 d. Tel. 630-724-9766, 1989 University Lane, Unit F, Lake Okauch, Oak Park, IL 60454; vaizdas į pietus iki Ohio; tada į rytus iki Academy; kairia iki University Lane.

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews. No exp. necessary. Will train. Must have valid driver's license and transportation. Must be fluent in English. **L.A. McMahon Window Washing.** Tel. 800-820-6155.

27 m. moteris, turinti 2 vaikus, gali prižiūrėti savo namuose lietuvių vaikus. Taip pat ieško darbo vakarais. Gali valyti namus. Tel. 630-783-0550.

Pažintinės kelionės po Čikagą ir Illinois valstiją.
Tel. 312-560-1125;
708-205-1394;
708-442-7516.

Kalame visų rūšių „sidings“, „soffits“, įdedame lietuvių dūžius (gutters) ir dengiame stogus. Skambinti Romui tel. 630-774-1025.

773-585-9500

PHONE: (708) 430-7272
FAX: (708) 462-2884
E-MAIL: ginternational@compuserve.com
THE BEST TO THE BALTICS!
INTERNATIONAL
9525 South 79th Avenue, Hickory Hills, IL 60457
Godimino Prospektas 37
2008 Vilnius, Lithuania
PHONE: (370) 2 223147
FAX: (370) 2 223148

AUSTRALIJA 15 dienų grupinis turas, lapkričio 4-19, 2000
KELIONĖS LAIVU
COSTA VICTORIA 8 dienų, „Naujų Metų sutikimas“, gruodžio 30, 2000 - sausio 7, 2001
COSTA ATLANTICA 7 dienų, sausio 14-20, 2001
COSTA VICTORIA 7 dienų, „Grandinėje ir draugai“, kovo 11-18, 2001
COSTA ATLANTICA 7 dienų, „Lietuvos Žvaigždės“, balandžio 8-15, 2001
HOLLAND AMERICA Alaksa, birželio mėnesį 2001
* naujausias Costa laivas - mūsų kabinės su privačiomis verandom
GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ IR KITAS BALTIJOS VALSTYBES
Lithuanian Highlights liepos 19-29, 2000 (ankstyvesnės grupės jau išparduotos)
Baltic Adventure rugpjūčio 3-13, 2000
Lithuanian Encore rugpjūčio 18-28, 2000 (unikali programa keliaujantiems kurie dažnai Lietuvoje būna)
Visos mūsų kelionės lydimos ar aptarnaujamos G.T. INTERNATIONAL profesionalių. Turime dvi rašines Jūsų patogumui - Vilniuje bei Čikagoje. Rašome bilietus ir konsultuojame keliaujantiems abiejose rašinėse. Turime geriausias kainas skrydžiams iš Lietuvos. Visais kelionių klausimais siūlome skambinti mūsų nemokamu telefonu 1(800)462-2884.
PASITIKRINĘ KITUR... SKAMBINKIT MUMS!

tyje „Tyu nichu Shimbun“ susilaukė didelio japonų susidomėjimo. Reikia pabrėžti, kad Japonistikos centro įkūrimo iniciatyva buvo parodyta ne iš lietuvių, bet iš japonų pusės. „Šis bendradarbiavimas Lietuvai yra labai palankus. Kovo 20 d. VDU Centrinuose rūmuose paskaitas skaitydavo du profesorai iš Tokijo universiteto, o vėliau svečiams išvykus, visas dėmesys buvo skiriamas pasirėngimui atidaryti Japonistikos centrą“, — teigė dėst. A. Ališauskas.
Universitetas Vytauti Magni, 2000 m. Nr. 1-3

MANO GIMINĖS PASITIKI MANIM, NES AŠ PASITIKIU WESTERN UNION!

Siųsdamas dolerius savo giminėms Lietuvoje per **WESTERN UNION**, galite būti ramus. Ši didžiulė bendrovė, veikianti virš 120 metų 78,000 vietovių ir 178 -iose šalyse, siūlo saugų pinigų persiuntimą per kelias minutes. Lietuvoje **WESTERN UNION** agentai aptarnauja 100 vietovių. Be to, **WESTERN UNION** kainos yra prieinamos.

Informacija: tel. 1-800-325-6000
www.westernunion.com

WESTERN MONEY UNION TRANSFER

The fastest way to send money worldwide™

Redakcijos pastaba. Kol dar nebuvo Šeštinių, galima sakyti, kad nepasibaigęs Velykų laikas, tad ir spausdiname šį rašinį, kad būtų lengviau prisiminti, kokie turtingi ir įvairūs yra lietuviški Velykų papročiai. Beje, šįmet Šeštines nukeltas iš ketvirtadienio į sekmadienį ir bus birželio 4 d.

Dabar Velykų apeigos prasideda Didįjį Šeštadienį vakare, kai šventinama ugnis, Velykinė žvakė, vanduo ir sakramentiniai aliejai.

Po to kai kur laikomos iškilmingos Šv. Mišios ir giedama aleliuja.

Velykos trunka religinę savaitę (8 dienas), kiekvieną dieną aukojamos atskiros Šv. Mišios. Senovėje oktavos metu pakrikštyti asmenys visą oktavą nešiojo baltus krikšto rūbus.

Velykų šventė tęsdavosi tris dienas, bet popiežius šv. Pijus paliko privalomą tik pirmąją Velykų dieną.

Velykų šventės pagrindas yra religinis, bet kiekviena tauta i Velykų šventę yra įpynusi savo liaudies papročius, kaip antai: Velykų išvakarėse šventinami namai, valgiai, iš bažnyčios pranešama šventinta ugnis ir šventas vanduo.

Lietuvoje išlikęs senas paprotys Velykų naktį budėti bažnyčioje. Ten žmonės gieda Graudžius verksmus, eina Kryžiaus kelius.

Velykų iškilmės prasideda anksti rytą, dar saulei nepatekėjus. Iškilminga procesija su bažnytinėmis vėliavomis ir altorėliais išeina į šventorių ir eina tris kartus apie bažnyčią giedodami „Linksmą dieną“.

Laiką kai kur taip nutaiko, kad pradedant trečią ratą pasirodo saulė. Tada triukšmingai sudunda bugnai ir garsiau suskamba giesmės.

Lietuviški Velykų papročiai prasideda Verbų sekmadienį, kai anksti rytą tėvas kelia vaikus, paplakdamas kadugio šakele. Tas paplakimas turi suteikti jiems sveikatos, grožio ir laimės. „Ne aš mušu, verba muša, tolei muš, kol suluš. Po savaitės vieną dieną tegul linksmina kiekvieną. Linkiu tau sveikam būti! Ar žadi man margutį?“ — sakydavo tėvas.

Po pamaldų šventoriuje verbomis užkirsdavo gerus pažįstamus, ypač vaikinai merginas ir atvirkščiai.

Apie Tverėčių sakė: „Kas ką myli, tą labiau per Verbas kapoja“. Bet dėl to niekas nepykė. Apie Liškiavą sakė, jog kai jaunas jauna muša, tai bus gražas, o kai seni sukurta verbomis — bus laimingi. Raseiniškiai, parsinešę namo

Panašiai darydavo ir su blusomis, tarakonais ir kt. vabalais. Nuo jų buvo galima atsikratyti Didįjį Penktadienį paršines ir iškapinių smėlio ar žemės ir pabarščius ten, kur vabalai veisiasi. Jiė tuojau išnyks.

Didįjį Penktadienį, Kristaus kancios dieną, dūžkai nekretia trobų, kad Kristui akių neprikirstų; nevelėja kultuve, kad ledai javų neišmuštų, nemala naminėmis girmomis, kad griaustinis nenutrenktų.

Didįjį Penktadienį žmonės rimtai laikosi ir neleidžia vaikams triukšmauti, kitaip bus neramūs ir rėksniai per visus metus.

Didįjį Šeštadienį bažnyčioje šventino vandenį ir ugnį. Kai parsinešdavo naujos ugnies, tai senąją užgesindavo, o uždegdavo naują ir virdavo Velykų valgius. Ugnį namo nešdavo su kempine, kuri augo miškuose ant medžių kamienų. Ji buvo žalia, panaši į pusę lėkštės. Tarpiai suaugusi, išlaikydavo rusenantią ugnį bent kelias valandas. Naują ugnį židinyje šeiminiškės stengdavosi išlaikyti iki kitų Velykų, idant per metus perkonas ir namus netrenktų, o ir ūkio arkliai būtų riebus ir greitai.

Velykų rytą šventintu vandeniu apšlakstė visus namus ir jų kampus, taip pat ir gyvulius, o likusį vandenį gerdavo nuo ligų ir plaudavo skaudančias vietas.

Po Vydūno fondo Prof. I. Končiaus vardo Fizikos mokslo premijos įteikimo Kauno Technologijos u-tė iš kairės: doc. Linas Puodžiukynas, prof. Albinas Tamašauskas, proktorius dr. Petras Baršauskas, prof. I. Končiaus sūnus dr. A. Končius, Fizikos katedros vedėjas prof. Alfonsas Grigonis, laureatas doktorantas Giedrius Laukaitis, Vydūno fondo įgaliotinis Lietuvoje Edmundas Kulikauskas.

šventintas verbas, užkirsdavo per galvas namie lieksiemis, sakydami: „Liga lauk, susieks ta į vidų“. Dūžkai paplakdavo vaikus, kad geriau augtų.

Verbas darė iš žalių kadugių šakelių, nes rėmėsi labai sena pažiūra, jog žalia šakelė turi magišką galią augimui ir gyvybės palaikymui.

Bažnyčioje pašventintos palmių šakelės turi piktų dvasių išbaidymo galią. Jomis plakdavo ir rūkydavo gyvulius, juos pirmą kartą išleidžiant į ganyklą. Verbas užkirsdavo pastogėn, kad perkūnas netrenktų. Žemaičiai sakydavo, jog kas Verbos neumeina i bažnyčią be verbos, tam velnias įkiša į ranką savo uodegą palaikyti.

„Vilniaus palmės“ (verbos) nupintos iš spalvotų džiovintų gėlių su gražiais raštais.

Didįjį Ketvirtadienį žmonės eina į pirtį, maudosi. Geriausia nusimaudyti upėje ar ežere arba nusiprausti baloje, kad visos odos dėmės, spuogai ir votys išnyktų. O jeigu viskas po ledu, tai reikia lauke saulei tekant bent šaltu vandeniu nuprausti veidą, kad nebūtų spuogų.

Jeigu veidą nuprausi sniegu, tai neįdegs saulėje, vis būsi gražas ir baltas.

Didįjį Ketvirtadienį reikia gerai išvalyti visus namus, kad per metus būtų lengva palaikyti švarą, o jeigu anksti rytą išliuosi kambarius ir siūklės išbersi už kaimyno tvoros, tai visa nešvara nueis pas kaimyną. Išpylus sąslavas reikia neatsisukus pareiti namo.

Panašiai darydavo ir su blusomis, tarakonais ir kt. vabalais. Nuo jų buvo galima atsikratyti Didįjį Penktadienį paršines ir iškapinių smėlio ar žemės ir pabarščius ten, kur vabalai veisiasi. Jiė tuojau išnyks.

Didįjį Penktadienį, Kristaus kancios dieną, dūžkai nekretia trobų, kad Kristui akių neprikirstų; nevelėja kultuve, kad ledai javų neišmuštų, nemala naminėmis girmomis, kad griaustinis nenutrenktų.

Didįjį Penktadienį žmonės rimtai laikosi ir neleidžia vaikams triukšmauti, kitaip bus neramūs ir rėksniai per visus metus.

Didįjį Šeštadienį bažnyčioje šventino vandenį ir ugnį. Kai parsinešdavo naujos ugnies, tai senąją užgesindavo, o uždegdavo naują ir virdavo Velykų valgius. Ugnį namo nešdavo su kempine, kuri augo miškuose ant medžių kamienų. Ji buvo žalia, panaši į pusę lėkštės. Tarpiai suaugusi, išlaikydavo rusenantią ugnį bent kelias valandas. Naują ugnį židinyje šeiminiškės stengdavosi išlaikyti iki kitų Velykų, idant per metus perkonas ir namus netrenktų, o ir ūkio arkliai būtų riebus ir greitai.

Velykų rytą šventintu vandeniu apšlakstė visus namus ir jų kampus, taip pat ir gyvulius, o likusį vandenį gerdavo nuo ligų ir plaudavo skaudančias vietas.

Nuo senų senovės vanduo ir ugnis buvo apsisvalymo simboliu.

Didįjį Šeštadienį žmonės spėjo orą. Vakarų vėjas pranašauja lietingą vasarą, pietų vėjas — šiltą vasarą, rytų vėjas — gerą derlių, o šiaurės vėjas — šaltą, nemalonią vasarą.

Didįjį Šeštadienį parnešta šventinta ugnimi uždegdavo šakaliuką ir apnešdavo apie namus, kad visos gyvatės išbėgiotų iš apylinkės.

Tą dieną buvo marginami kiaušiniai. Gražiai numarginoti margučiai nurodydavo jaunų merginų sugebėjimus, nagingumą ir sumanumą.

Po Velykų šventės buvo laikomasi įvairių prietarų ir burtų: pvz., Didįjį Ketvirtadienį, Penktadienį ir Šeštadienį negalima nieko skolinti, nes gali savo laimę paskolinti ir nebesiseks gyventi.

Dar buvo sakoma, kad saulei tekant ir vykstant prišikėlimo apeigoms, būgnų mušimas ir šaudymas yra priemonė piktoms dvasioms nuvyti.

Po prisikėlimo, apeinant bažnyčią, reikia bukalbėti 9 poterių ir, prieš sakant „Amen“ dar pasakyti: „Kad nematytčiau savo akimi laukų lekiančių ir žeme šliaužiančių“. Tai per visus metus nesutiks nei vilko, nei gyvatės.

Velykinius margučius pradėjo dažyti 553 m., o šventinti 12-tame amžiuje. Margučiai populiarūs katalikų ir ortodoksų kraštuose. Todėl galima daryti išvadą, jog ši tradicija eina iš Bizantijos.

Per Velykas, po Prisikėlimo pamaldų, pasiemę pašventintus valgius, visi skuba namo. Pirmasis atsisagavėjimo maistas buvo kiaušinis, dažnai sumušamas dviejų asmenų. Tverėčiai šeiminiškai atsisakdavo prieš šventą pavėklį ir sakydavo: „Mes atsigavinimu, tegul bėdos užsigavi“. Tada visi namiškiai pasidalydavo po gabalėlį to paties kiaušinio. Kitur sumušdavo kiaušinius.

Po pusryčių visi eidavo miegoti, nes per naktį būdavo bažnyčioje. Vėliau dieną nedirbdavo jokio darbo, net grindų nešluodavo, plaukų nešukuodavo.

Po pietų ateidavo velykauti vaikai — lalauninkai. Įėję į vidų jie sakydavo: „Aš mažas vaikelis kaip pupų pedelis, išokau į rytų darželį,ėjo Jėzus pro šalį, — išmečiau rūtų šakelę... Aleliuja, aleliuja! Du kiaušiniai nemeluoją.“ Tai reiškia prašo dviejų kiaušinių-margučių. O margučiai reikalingi ne tik valgymui, bet ir žaidimams, ridinėjimui ir daužymui.

Dzūkijoje lalauninkai pasveikindavo šeiminius su Šv. Velykomis ir prašydavo leidimo šeimyną palinksminti. Tada pasakydavo oraciją (kalbą) apie džiaugsmingą įvykį, pagiedodavo ir prašydavo dovanų. Kur rasdavo jauną merginą, uždainuodavo lalinką, linkėdami greitai ištekėti. Lalauninkų dovanos susidedavo

iš maisto ir kiaušinių.

Antrą Velykų dieną prasidėjo linksmybės ir pramogos. Jaunimas supdavosi supuoklėse. Kuo aukščiau išsisups, tuo aukštesni užaugs linai. Buvo ir supuoklinių dainų.

Seniau švėsdavo ir trečią, ir ketvirtą Velykų dieną. Ketvirtą dieną turėjo „Ledų dienos“ vardą. Girdi, jeigu ketvirtos — ledų dienos — nešvėsi, tai ledai jaus iškapos.

Per Velykų šventes nebuvo pamišti ir mirusieji, kurie Didįjį Ketvirtadienį išeidavo iš skastyklos ir vaikščiodavo po pasaulį. Todėl negalima apie mirusius blogai kalbėti. O Velykų rytą per pusryčius reikia nupilti tris šaukštus valgio po stalų toms vėlėms, kurių niekas neprisimena.

Apie Kupiškį pirmą Velykų dieną po mišparų eidavo į kapines aplankyti mirusiųjų ir ant vaikų kapų dėdavo kiaušinius.

Namuose Velykų rytą vaikai prie savo lovųčių rasdavo padėtus kiaušinius, kuriuos, girdi, Velykų Bobutė — velykė, jiems bemiegant, su ratukais atvežė.

Velykų pavadinimas yra atėjęs iš gudų kalbos ir reiškia „didelė diena“, nes Lietuvoje Velykos yra didžiausia religinė šventė.

Tačiau jeigu važiuojant į Prisikėlimo pamaldas susitinka moterį, tai atsitiks nelaimė. Tada reikia apsisukus grįžti atgal ir kitu keliu važiuoti, kad išvengus nelaimės.

Po pamaldų visi skubėjo namo. Vykdamo tiesiog lenktynės, nes kas greičiau parvyks namo, tam tais metais darbai gerai seksis ir visa laiku užbaigs.

Velykų rytą vaikučiai eidavo ieškoti Velykų Bobutės paliktų margučių, kuriai kiaušiniai marginti padėjo kiškučiai.

Margučius paskui ji sudėdavo į mažą gražų vežimuką ir pakinkydavo mažą greitą arkluką. O kartais ir patys kiškučiai ji traukdavo.

Grįždami iš bažnyčios tėveliai „susitikdavo“ kiškučius, kurie kepė pyragaičius. Taip tėveliai atveždavo vaikams „kiškio pyrago“.

ĮTEIKTOS VYDŪNO FONDO FIZIKOS IR EDUKOLOGIJOS MOKSLŲ PREMIJOS

Akademinių Skautų sąjūdžio Vydūno fondas remia studijuojančius nuo jo įkūrimo 1952 m. Čikagoje. Šiais metais fondas įsteigė penkias mokslo premijas po 1,000 dol. Lietuvos aukštosiose mokyklose sąjūdžio garbės narių vardais. Jau buvo rašyta, kad dainavimo konkursą laimėjo Lietuvos Muzikos akademijos magistrantė Aušra Liutkutė. ASS garbės narės solistės Vincės Jonuškaitės-Zaunienės vardo premijos įteikimo koncertas įvyko Muzikos akademijoje kovo 4 d.

Kauno Technologijos universitete buvo įsteigta ASS garbės nario prof. Igno Končiaus vardo Fizikos mokslo premija, kuri padalinta į dvi dalis po 500 dol., nes nuspręsta apdovanoti geriausius konkursantų rezultatus. Pirmoji premija įteikta doktorantui Giedriui Laukaičiui balandžio 13 d. per Fizikos mokslų konferenciją Kauno Technologijos universitete (KTU). Jo specialybė yra plonų plėvelių fizika ir pasiekimų sąrašą yra 9 straipsniai recenzuojamuose žurnaluose, 9 konferencijų medžiagoje, 4 pranešimai tarptautinėse ir 6 pranešimai nacionalinėse konferencijose.

Vytauto Didžiojo universitete (VDU) Vydūno fondas įsteigė ASS garbės nario Broniaus Kviklio vardo Edukologijos mokslo premiją. Ši pirmoji premija įteikta laureatei Bernadetai Mališkaitėi Edukologijos katedros suruoštoje iškilmės, dalyvaujant dėstytojams ir studentams, taip pat balandžio 13 d. Ji yra aukštojo mokslo praktikančė, nuo 1982 m. įsitraukusi į vaikų ugdymo bei užimtumo programas ir yra viena iš steigėjų ir vadovų Jono ir Jadvygos Prapuolenių vardo vaikų ir jaunimo namų Kybartuose. Ateityje savo veiklą sieja su neformaliu suaugusiųjų švietimu ir universitete įgytas žinias B. Mališkaitė jau naudoja dirbant su augusiųjų švietimo „Gyvenimas ir tikėjimas“ institute. Šio instituto tikslas padėti žmonėms sieti išpažintą tikėjimą su konkrečių jų gyvenimu.

Sovietų okupacijos metu B. Mališkaitė redagavo „Katalikų Bažnyčios Kroniką“. Dėstytojai ir ypač jos kolegos studentės labai gausiai ir šiltai sveikino B. Mališkaitę gavus Vydūno fondo premiją.

Premijų įteikimo metu buvo aptartos Vydūno fondas, kad jis iškurtas remti studijuojančius ir vėliau veiklą išplėstų ir leidybą. Paminėta, kad pats Vydūnas sutikimą naudoti jo vardą davė su sąlyga, kad fon-

das skatintų ne tik siekti mokslo, bet taip pat skatintų pilietiškumą, dalyvavimą visuomeniniame gyvenime. Jau keli metai Vydūno fondas remia studijuojančius Lietuvoje, kasmet išduoda kuklias 150 dol. stipendijas 35 studentams, o šiais metais taip pat įsteigė mokslo premijas. Be to, prieš kelis metus fondas sutarė su prof. E. Gudavičium, kad parašytų Lietuvos istoriją. Su Vydūno fondo parama, šio leidinio pirmas tomas, iki 1569 m., buvo išleistas 1999 m. rugsėjo mėn. Premijų laureatai ir universitetai yra su pažindinami su tai, kad Vydūno fondo lėšos yra gaunamos iš kasmetinių Kaledų atvirukų vajaus, kuomet Amerikos lietuviai pirkdami atvirukus prideda auką Vydūno fondo labdariniams darbams. Daugiametė fondo veikla parodo, kad kuklios, bet pastovios pastangos per eilę metų duoda ženklus rezultatus. VDU premijos įteikimo metu taip pat dalyvavo studentų skaucių ir skautų. Visų dideliame susidomėjimu sesė Snieguolė Jurskytė, Amerikos lietuvė iš Filadelfijos, parodė savo rinkinį Vydūno fondo išleistų kaledinių atvirukų.

Vydūno fondo įsteigtos mokslo premijos susilaukė labai nuosirdžios padėkos iš universitetų. Dėkojama fondui ir fondo rėmėjams. Su universitetais buvo malonu bendradarbiauti ir universitetai įvykdė sutartose surašytas sąlygas — premijos buvo garsinamos universitetų spaudoje ir susilaukė nemažai dalyvių, buvo sudarytos premijų laimėtojų atrinktų komisijos, suorganizuoti premijų įteikimo renginiai ir patalpinti pranešimai universitetų bei kitoje spaudoje. Visa tai, aišku, buvo papildomas darbas profesūrai, bet jie tai atliko su dideliu noru studentų labui. Kai kuriose premijų įteikimo renginiuose universitetų atstovai pabrėžė, kad ne vien valstybė gali remti aukštąjį mokslą, yra ir privačių šaltinių, kuriuos reikia išvystyti. Šiuo metu, kai valstybė išgyvena sunkų ekonominį laikotarpį Vydūno fondo parama yra labai vertinama. Būtų gražu, jeigu Vydūno fondo premijos taptų tradicija, nes parama aukštajam mokslui Lietuvoje bus reikalinga dar ilgam. Norintys paremti Vydūno fondo veiklą gali kreiptis adresu: Vydūno fondas, 14911 East 127th Street, Lemont, IL 60439-8572.

Edmundas Kulikauskas,
Vydūno fondo įgaliotinis Lietuvoje

Vydūno Fondo Broniaus Kviklio vardo Edukologijos mokslo premijos laureatė su skautais. Iš kairės stovi: Snieguolė Jurskytė, dr. Algirdas Končius, laureatė Bernadeta Mališkaitė, Nomedė Bepirštytė, Alberta Vaznevičiūtė, Vydūno fondo įgaliotinis Lietuvoje Edmundas Kulikauskas; priekyje — Giedrius Globys.

Prisimenant Velykas... Nuotr. Romualdo Kisieliaus

**UNION TELECARD
ALLIANCE, LLC**

Didžiausia telefono
pokalbių kortelių platintoja

MES ESAME GIRDIMI per atstumą; MES MATOMI iš tolo!!!

RYTŲ EUROPOS TELEFONO POKALBIŲ KORTELĖ THE EASTERN EUROPEAN CALLING CARD

Pasiteiraukite krautuvėse \$5, \$10, \$20 vertės Rytų Europos telefono kortelių

Lietuva - 22.0¢ Latvija - 22.7¢ Rusija - 12.5¢ Ukraina - 14.2¢ Lenkija - 14.2¢

- **Nėra prisijungimo mokesčio**

- Likusių minučių laikas neapmokamas (no minute rounding)
- Nėra užimtumo signalo
- Rusiškai ir lenkiškai kalbantys patarnautojai

- **Prieinama naudojant 800 numerius**

- Puikus patarnavimas
- Geriausios kokybės sujungimas
- Žemiausios kainos

\$5					\$10					\$20				
Country	Retail	Min.	Min.	Min.	Country	Retail	Min.	Min.	Min.	Country	Retail	Min.	Min.	Min.
Albania	\$0.181	27	55	110	Greece	\$0.125	40	80	160	Russia	\$0.125	40	80	160
Armenia	\$0.263	19	38	76	Hungary	\$0.142	35	70	140	Russia, Moscow	\$0.057	87	175	350
Azerbaijan	\$0.278	17	35	71	Israel	\$0.083	60	120	240	Russia, St. Petersburg	\$0.083	60	120	240
Belarus	\$0.263	19	38	76	Italy	\$0.085	58	117	235	Slovakia	\$0.200	25	50	100
Bosnia & Herzegovina	\$0.200	25	50	100	Kazakhstan	\$0.200	25	50	100	Slovenia	\$0.181	27	55	110
Bulgaria	\$0.166	30	60	120	Kyrgyzstan	\$0.277	18	36	72	Tajikistan	\$0.250	20	40	80
Canada	\$0.083	60	120	240	Latvia	\$0.227	22	44	88	Turkey	\$0.181	27	55	110
Croatia	\$0.238	21	42	84	Lithuania	\$0.220	22	45	90	Turkmenistan	\$0.312	16	32	64
Czech Republic	\$0.166	30	60	120	Macedonia	\$0.238	21	42	84	Ukraine	\$0.142	35	70	140
Estonia	\$0.153	32	65	130	Moldova	\$0.217	23	46	92	United Kingdom	\$0.085	58	117	235
France	\$0.085	58	117	235	Poland	\$0.142	35	70	140	USA	\$0.083	60	120	240
Georgia	\$0.200	25	50	100	Romania	\$0.200	25	50	100	Uzbekistan	\$0.138	36	72	144
Germany	\$0.085	58	117	235	Romania, Bucharest	\$0.153	32	65	130	Yugoslavia	\$0.181	27	55	110

Tapti šios kortelės platintoju skambinkit 1-800-409-0819 ext. 121 (minimum užsakymas 500 dol).

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

LAUKAI NEARTI,
RUGIAI NEŠĖTI.

Lietuvos valdžios — visuomenės santykiai yra tolygus *laissez faire* metodui, kur valdžia kiek galima mažiau reguliuoja visuomenės ir valstybės gyvenimą, pagal galvoseną, kad kuo mažiau valdžios vadovavimo, tuo geriau visuomenėi ir valstybei. Keistu sutapimu, Rusijos valdovų, o taip pat ir įsijenusių sovietų valdymo iprotis yra nekreipti dėmesio į eilinių gyventojų padėtį ir vargus, paliekant juos, kaip žolę — savo ir Dievo valiai. Lietuvos valdžia nuo nepriklausomybės paskelbimo, ši valdymo būda uoliai pasisavino. Nuo pat Kovo 11-tos visos valdžios institucijos užsiėmė tik „krašto administravimu“, iš esmės — savo biurokratijos kūrimu, nerodydamos jokių pastangų domėtis gyventojų reikalais, kaip darboviečių išsaugojimu ir krašto gamyba.

To geriausias pavyzdys gali būti Kauno „Inkaro“ likimas. Vienintelį dalyką, ką Lietuvos valdžia per dešimtmetį sparciai gamino, tai vidaus, o ypač užsienio skola. Po dešimties metų tokio „baltų pirštinačių“ valdymo, Lietuvoje pasirodė keistos pasekmės.

Kad „apsaugotų“ teisėjus nuo kyšių ėmimo, valstybė praktiškai pati duoda jiems kyšius, mokėdama mėnesines algas nuo 10,000 iki 18,000 litų. Valstybė nežino ir nekontroliuoja, kokias algas ji moka valstybinių įmonių vadovams, kurių dalis dirba su nuostoliais. Kriminaliniams nusikaltėliams yra surašomi tomai kaltinamosios medžiagos, bet retai jie teisiškai. Žiniasklaidai yra suteikta visiškai laisvė, nereikalaujant atsakomybės, kai ji skleidžia melą. Biurokratai ir seimūnai, išskeldami sau algas ir apsidraudę nuo atsakomybės už savo veiksmus, sukūrė sau gražų gyvenimą, kai tuo tarpu 90 proc. krašto gyventojų skęsta skurde. Tūkstančiai vaikų nelanko mokyklų, sąvartynuose žmonės ieško maisto. Prieškarinės Lietuvos gyventojų socialinės nelygybės, palyginus jas su dabartinėmis, beveik neegzistavo.

Jeronimas Tamkutonis
Chicago, IL

AR VĖL GRĮŽTAME Į BAUDŽIAVOS LAIKUS?

Jeigu mūsų proseneliai prisikeltų, pagalvotų, kad gal kaktas panašu. Lietuvos prezidentas, Valdas Adamkus, besilankydamas Užkardoje, nustebo, kas ten darosi, rašo Rytis Motiejūnas „Apžvalgoje“.

Prezidento vizito į Lenkiją metu, Lenkijos prez. Aleksandras Kvasniewski balandžio 4 d. pasakė, kad abi šalys geranoriškai spės tautinių mažumų problemas. Praėjus vos trims dienoms po šio pareiškimo, „Krasnopolio valstiaus taryba priėmė sprendimą uždaryti Ramoniškių mokyklą, kurioje lietuvių kalbos mokėsi 18 vaikų. Atrodo, kad tai vienintelė visame valstijoje mokykla, kurioje vaikai mokėsi lietuvių kalbos ir vienintelė šioje valstijoje uždaryta mokykla.

Lietuvos prezidento Lenkijoje išvakarėse spauda rašė apie Lietuvoje gyvenančius lenkus, kurie gyrėsi, kad savi valdybių rinkimuose Lietuvoje visos politinės partijos siekė jų paramos. Dienraščio „Życie“ lenkų veikėjai sakė, kad dabar bus galima sutvarkyti visus reikalus ir grįžti prie viešo lenkų kalbos vartojimo valstybinėse įstaigose.

Atrodo, kad lenkai savo reikalus kelia kiekviena proga, kada tik Lietuvos prezidentas ar kiti aukšti pareigūnai lankosi Lenkijoje. Kodėl mūsų pareigūnai tyli ir nekalia Lenkijoje gyvenančių lietuvių kur kas blogesnių sąlygų? Jau čia tikrai pataikavimas.

Lenkijos saugumo departamento pranešimas, paskelbtas prezidentui Valdui Adamkui lankantis. Jame teigiama, kad Lenkijos saugumui ir pastovumui, o tiksliau... atsargūs, tačiau nuoseklūs Lietuvos veiksmai, kurių tikslas priversti lenkus asimiliuotis su lietuviomis... tai rašo Rytis Motiejūnas „Apžvalgoje“ balandžio 16-30 d. numeryje (8).

Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė skundėsi, kad nėra tautinių mažumų reglamentuojančios bazės. Savo straipsnyje Rytis Motiejūnas rašo, kad Lenkija neturi ne tik tautinių mažumų apsaugos įstatymo, bet nėra ratifikuota tautinių mažumų apsaugos konvencija (tarptautinis susitarimas). Tas buvo sutarta tarp Vilniaus ir Varšuvos, ir Lietuva tai padarė vasario mėnesį, o Lenkija vis delsia, ir dar kalba apie lenkų persekiojimą Lietuvoje, Ukrainoje, Vokietijoje.

Visi matome, kad Lenkijoje uždamos mokyklos, kuriose mokosi lietuvių kalbos, nespausdinami vadovėliai, kai tuo tarpu Lietuvos lenkai reikalauja vis daugiau mokyklų, o vadovėliams lenkų kalba išleidžiama šimtai tūkstančių litų iš Lietuvos mokesčių mokėtojų kišenių.

Atrodo, visi tyli dėl pasienio užkardos. Lenkų politikai teigia, kad pasieniečiai išsiskiria iš Punsko sveikatos centro, kai tuo tarpu dar plečiasi ir statomas bokštas bei šunims užtvara. Taip teigia Rytis Motiejūnas savo straipsnyje.

Kur Lietuvos spauda, radijas, televizija? Nejaugi jiems terūpi žudynės, išprievartavimai ar nemėgstamo žmogaus apšmeižimas?

Labai nuostabu, kad prezidentas Adamkus nieko nežino ir nėra girdėjęs apie lietuvių vargus Lenkijoje. Kur jo patarėjai? Ar jie tik susirūpinę prezidento populiarumu? Jeigu mes, gyvendami užsienyje, nuolatos girdime apie Lenkijos lietuvių vargus ir rūpesčius, tai, manyčiau, Lietuvoje turi būti žinoma. Nejaugi Lietuvos pareigūnai „nurašė“ Lenkijos lietuvių, atidavė juos nuslopiniui ir sulenkiniui. Tuo tarpu Lietuvoje gyvenantiems lenkams patikaujama ir jų visi reikalavimai išpildomi.

Peršate mintis, kad lietuviai „prašė baudžios metais nusilenkti ponams“ — ar jie būtų rusai, ar lenkai. Nejaugi mes grįžtame į baudžios laikus ir visų tik atsiprašome, nusilenkiame, pataikaujame?

Karolina Kubiliienė
Willowbrook, IL

LAIKAS PASIRŪPINTI

Ar galima konservuoti maistą iš Lietuvos eksportuoti į JAV?

Apsidairius Čikagos didžiojoje krautuvėse pastebima daug maisto produktų importuotų iš Lenkijos. Taip pat jau atsiranda ir kitos maisto prekės iš kitų Europos valstybių kaip iš Latvijos — žuvelių konservai (6 rūšys) latviškos gamybos šokoladas bei saldainiai ir kt. Floridoje galima pirkti lietuvišką sūrį pagamintą Taline, Estijoje. Konservuotų prekių galima rasti iš Čekijos, Slovakijos, Vengrijos

„Išalusi valtis“ knygos autore Estera Alšienienė (sėdi) knygos sutiktuvėse Cleveland, OH, Dievo Motinos parapijos salėje, autografoja savo kūrinių vienai šventės dalyviui. Nuotr. G. Juškevičienė

ir Vokietijos.

Balzeko muziejuje yra eksponatai lietuviškų prekių (maisto produktų), kurios buvo eksportuojamos į JAV dar prieš II pasaulinį karą.

Amerikos lietuviai norėtų nusipirkti lietuvių gamybos kumpį, skilandį, dešras, sūrį, įvairius šokolado gaminius bei saldainius. Amerikiečiai tikriausia irgi paragautų...

JAV tarifai yra vienodi visom Europos valstybėms. Tai kodėl nematyti lietuviškų maisto produktų importuotų iš Lietuvos?

Lietuvos Užsienio reikalų ministerija per konsulatą ir jų pareigūnus, turėtų ištirti, kokių būdu Lietuvos kaimynės eksportuoja maisto produktus į JAV. Kol kas, atrodo, kad niekam neaišku, kas atsakingas už tokį galimybių ištyrimą, kaip Lietuvos produktų eksportuoti į JAV.

Kaip žinome, politika ir ekonomija eina greta. Ką tas yra nesuprantama, tai, mieli ponai, pasistenkite suprasti. Jei norite padėti Lietuvos ūkiui ir Lietuvos ekonomijai, reikia ištirti, ką galime eksportuoti į JAV.

Algis Liepinaitis
Chicago, IL

GERA MINTIS

Prieš porą mėnesių skaičiau „Drauge“, kad šaukiamas susirinkimas įsteigti „Lietuvių Anti-Defamation League“. Labai gera mintis. Daugelis Amerikos mažumų, turi tokias organizacijas, kurios rūpinasi, kad jų etninę grupę nebūtų visada šmeižiama ir užgauliojama spaudoje bei televizijoje.

Kai italų kilmės žmonės įsteigė „Italų Anti-Defamation League“, televizijos filmų kūrėjai buvo priversti pakeisti atvaizduotą kriminalistų italų kilmės pavardes, ir nespecifines ir neetnines pavardes. Jie išsikovoję, kad „gangsteriai“ nebūtų automatiškai atvaizduojami italų kilmės.

Mums, lietuviams, labai skaudu nuolat skaityti spaudoje ir girdėti televizijoje, kad visa Lietuva šaudė žydus ir yra sunkiai nusikaltus genocido nuodėme. Neginant, kad buvo asmenų, kurie kolaboravo su vokiečiais ir dalyvavo baisiose žudynėse, mums vis tiek reikalingas užtarėjas, kuris gintų mūsų interesus ir teisingai pristatytų faktus visam pasauliui.

Dar naudingiau būtų susi-

tarti su mūsų broliais latviais ir estais, ir įsteigti „Baltų Anti-Defamation League“. Manau, kad dauguma lietuvių, latvių ir estų tokią organizaciją remtų.

Aldona Kudirkienė
La Crescenta, CA

* Prienų sklandytuvų gamykla „Sportinė aviacija“ pagal amerikiečių užsakymą atnaujino nuo vasario mėnesio pristabdytą standartinės klasės sklandytuvų „Genesis-2“ gamybą ir pradėjo gaminti priekabas sklandytuvams pervežti.

(Ela)

TĖVYNĖS SAJUNGA

Atkelta iš 3 psl.

Atėjo ir susiklostė nauja padėtis, įdomus ir atsakingas laikas tarp savivaldybių ir Seimo rinkimų. Savivaldybės liko, apskritai paėmus, opozicijoje, o laimėjusios neva naujos partijos iš karto rodo seną sovietinį nomenklatūrinį veidą. Žmonės stebisi, kodėl šluojami gerai dirbę seniūnai, kiti pareigūnai. Tą daro buvę santarvių skelbėjai, kurie dabar skelbia apie atleidžiamus seniūnus: „politiškai nepatinkami“. Žmonėms tai atrodo kaip jėga perkelti tuos politiška nepatikimus į kokias tolimas vietas.

Praeitais veidas, vėl pasiilgtas Anykščiūose, pirmiausiai pasirūpinę kremu sau. Šilutėje žmonės jau turi trigubai raudoną rožę, iškart apsiėmę mitybos suktybėmis iš mokesčių mokesčių pinigų. Spjautosi — bet patys išsirinok! O tos rožės partija, Naujoji sąjunga, savo garsioju parašų rinkimu prieš Lietuvos kaimynę anksti atsiskleidė kaip kitos valstybės strateginių interesų atstovė. Apie tai pasakiau vakar Seime. Šiandien vyksta jų suvažiavimas, gal nutars atsiimti tą kirsiąntį įstatymo projektą, bet vargu bau. Nemažiau atvirai ir įžūliai šneka Brazauskos-Juršeno-Andriukaicio raudonasis blokas: nacionalizmas, išvairys vakariečių, keisimienų kryptį kitur — į Rytų kaimynų saugumo garantijas! Gal tuo įžūlumu nori blokti, neva Lietuvos likimas jau nulemtas — tai būtų sena bolševikų metodika, — bet kairiųjų iššūkis, manau, turi sukelti ant kojų, pažadinti visus, kam brangi Nepriklausomybė.

mybės atverta kitokia ateitis — darbšti, prakaituota ir ašarota, bet ne vergijai, ne pažeminimui. Rodykim žmonėms, kokie ateina tie nauji senieji ir telkime kuo platesnį frontą susivokiančių stoti už Lietuvą. Laisvė, tai nėra laisvė plūduriuoti ir leistis vedžiojamiems už nosies ar pardavinėti pilietio balsą už 10 litų. Laisvė, tai didelis išmėginimas, kuriame sukludys gali nebelikti nė išmėginimo.

Esame tie, kurie vedėme ir atvesime Lietuvą į Europos Sąjungą. Tegul mus peikia, šmeižia, tegul pamėklėmis žmones gąsdina, bet jie jau mato ir visai gerai pamatys, kad izoliacija neįmanoma, ir tik į Europą mūsų kelias — kartu su Lenkija, Latvija, Estija, Suomija, o ne su Lukašenkos ir Karbauskio Baltarusija. Europos Sąjunga — naujas Lietuvos kelias — naujas mūsų rinkiminių šūkių.

Saltojo karo gūsių iš Rytų ir vis Baltijos kryptimi tepime — naujo placiau Lietuvoje, kad tolimuosiuose karuose kalnuose cečėnai miršta už geresnę Rusiją. Jie miršta ir už Estiją, kurioje per 70 procentų vyrų ir 50 procentų moterų atsakė, kad imtųsi ginklo ginti tėvynę. Bet kuriai atsakingai valdžiai nėra svarbesnio tikslo, kaip krašto saugumas. O Lietuvos saugumo vienintelė tikra garantija yra Šiaurės Atlanto aljansas — NATO. Įstoję į NATO, turėtume geriausias santykius su Rusija. Todėl to ir siekiame. Mes esame atsakinga politinė jėga, todėl vedam šalią šia kryptimi. Kiti tegul pasisako, kad rinkėjai žinotų — ar jūs už narystę NATO, ar už saugantį „meškos“ glebį? Iššūkis Lietuvos valstybei visai tiesus ir turim atsakyti tiesiai.

A.†A.

RAPOLAS MONTRIMAS

Mirė 2000 m. gegužės 16 d., sulaukęs 92 metų. Gyveno Waukegan, IL. Gimė Liepojoje, Latvijoje. Amerikoje išgyveno 51 metus. Jis buvo aktyvus lietuvių Bendruomenės narys, Waukegan/Lake County apylinkėje.

Nuliūdę liko: žmona Marija, sūnus Rapolas A. su žmona Jean; duktė Stefanija Aldona; anūkai Anne Marie Koutny, Randy ir Zuzana Montrimai; proanūkai Nikolas ir Aleksas; brolienė Joana Montrimienė; dukterėčia Elena Skališienė ir jos vyras Eduardas; sesers anūkai, Silvija Žekonienė ir jos vyras Gintaras, Antanas Rimdzevičius su žmona Stase Kaune; jų vaikai Gabija ir Danas; taip pat kiti giminės lietuviai.

Velionis bus pašarvotas penktadienį, gegužės 19 d. nuo 6 iki 8 val. vakaro Peterson & Patch laidojimo namuose, 408 North Sheridan Road, Waukegan, IL. Atsisveikinimas 7 val. vakaro. Laidotuvis įvyks šeštadienį, gegužės 20 d. 10:30 val. ryto Šv. Baltramiejaus parapijos bažnyčioje, Lincoln ir 8-tos gatvių kampas, Waukegan. Po Mišių a.a. Rapolas bus palaidotas Ascension kapinėse, Libertyville, IL.

Nuoširdžiai kviečiame giminės, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidojimuose. Vietoje gėlių prašoma aukoti „Saulutei“, Lietuvos našlaičiams, 419 Weidner Road, Buffalo Grove, IL 60089.

Nuliūdę: žmona, sūnus, dukra ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. Peterson & Patch Funeral Home.

Tel. 847-623-0495.

Scheinfeld'o gimnazijos bendrakaišiai

A.†A.

ZENONUI PETKUI

mirus, liūdime kartu su bendrklase, miela VANDA ir jos visa šeima. Taip pat mūsų nuoširdžiausia užuojauta seseriai ALDONAI MAŽEIKIENEI ir broliui dr. ROMUI PETKUI bei jų šeimoms.

Leonas Balaišis

Alfonsas Tumas

Algis Vedeckas

A.†A.

Dr. VYTAUTUI AVIŽONIUI

buvusiam ilgamečiui New Yorko lietuvių gydytojų draugijos pirmininkui mirus, jo žmonai VALERIJAI, dukrai GIEDREI, sūnui PETRUI, visai šeimai ir giminėms reiškiamė nuoširdžią užuojautą ir liūdime.

Amerikos Lietuvių gydytojų sąjunga

Taip pat į svarbiausią klausimą — ko mes norime Lietuvai, jos žmonėms? Tai saugi gerovė. Kelias į saugią gerovę bus dar netrumpas ir duobėtas, lengvo buvimo nesitūkime. Yra, kam kliudo Tėvynės kime. Yra, kam kliudo Tėvynės Sąjunga. Vienas jūsų tarpe kliudo ypatingai. Tie, kuriems kliudome, norėtų įstumti mus į pasyvų, paklusnų, laukiantį buvimą, kuris greit pereitų į puvimą. Būkime visuomenės organizme tais baltaisiais kraujo kūneliais, kurie kovoja prieš puvimo mikrobus, teikia imunitetą.

Jėgų turim daug, ir mūsų atsakymai žmonėms dabar bus aiškesni. Tegu šį laikotarpį žymi vyriausybės dialogas su visuomene, ko anksčiau nebuvo. Dabar jis yra — kalbama tiesiai, atvirai, nuoširdžiai. Reikia dažniau. Anas puslapis užverstas. Iškilio nauji žmonės. Andriaus Kubiliaus ir Rasos Juknevičienės, ir daugelio kitų karta padarys Lietuvai ir Tėvynės sąjungai daug gera, padės vėl stoti tvirtai ant kojų ir nepamesti kelio. Antmininkas tarnaus tol, kol atrodys, kad tai naudinga, ar kol galės su palengvėjimu turti: jau esu atleidžiamas. Dabar mums svarbiausia — darbingas ir kovingas ūpas, jokių nosių nukabinimo, jokių nuleistų rankų, nes pareiga

sunkmečiu tik didėja, o pareiga Tėvynei įprasmina mūsų gyvenimą. Kvieskime jaunimą, kuriam nesvetimas idealizmas, kvieskime nesuvyravusią, neverkšlenančią, o susirūpinusią dėl šalies ateities inteligentią, kvieskime ūkininkus, mokytojus, darbininkus ir Tėvynės sąjungą, į tėvynės darbą.

Telkime į vieną frontą visas politines centro dešiniąsias jėgas, nesuiskindami jas į norinius išlaikyti nepersuktą vakarietišką valstybės kryptį; kvieskime žmones mąstyti pilietiška ir išsaugoti nepriklausomybę, patys pagalvokime ir stokime į savanorius ir Šaulių sąjungą; raginkime jaunimą domėtis ateitininkais ir skautais, branginkime ir visiškai pasitikėdami skatinkime savo Jaunųjų konservatorių lygą. Testiprėja pilietinės sąmonės gaivintojai, dešiniškos konservatoriškos minties platintojai — Konservatizmo klubas ir Demokratinės politikos institutas. Pleskime savo įtaką — geros valios žmonių įtaką bendram labui, ir neišvirsime nei į valdžios partiją, nei į kokios įtakojančios grupuotės ar vado partiją. Būkim tokie, kokių reikia žmonėms, ir nepamirškime, kad jiems labiausiai reikia teisingumo.

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Primename, kad šį vakarą, gegužės 19 d., penktadienį, Jaunimo centre Čiurlionio galerijoje įvyks Poezijos vakaras. Šis poezijos vakaras skirtas poetui Juozui Erlickui, Kotrynai Grigaitytei ir Broniui Krivickui. Vakaro pradžia — 7 val.

Charakterio ugdymo programa apleistiems vaikams buvo labai palankiai įvertinta Vilniaus apleistų vaikų globėjų ir vadovų. Šią programą ves savanorės Aldona Kamantienė, Birutė Kožicienė ir Rita Vencloviene. Kviečiame prisidėti prie šio artimo meilės darbo. Skambinkite Ritai tel. 847-940-0233, elektr. paštas venclovas@aol.com

Brighton Parko lietuvių namų savininkų gegužinė vyks gegužės 21 d., sekmadienį, Šaulių rinktinės namuose. Visi kviečiami smagiai ir maloniai praleisti sekmadienio popietę bendraujant su draugais ir pažįstamais.

Pat Michalski, Illinois valstijos gubernatoriaus patarėja etniniais reikalams, bus pagerbta gegužės 21 d., sekmadienį. Pagerbimas vyks nuo 3 val.p.p. iki 6 val.v. The Hanging Gardens (8301 W. Belmont Avenue, River Grove). Įvairių etninių grupių atstovai suruoš meninę programą. Į šį nemokamą renginį galės atvykti visi norintys.

Politinių kalinių ir tremtinių dainas bei eilėraščius gegužės 21 d. 12 val. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje dainuos ir skaitys Silvija Simanonienė, Irena Belickienė ir Audronė Simanonytė. A. Simanonytė — ne tik dainininkė, bet ir kai kurių dainų muzikos autorė. PLC renginių komitetas kviečia į malonų pabėdavimą.

JAV LB Brighton Parko valdyba visus kviečia į jos rengiamus pietus, kurie vyks gegužės 21 d., sekmadienį, Švč. M. M. Nekalto prasidejimo parapijos mokyklos salėje (4420 S. Fairfield Ave., Chicago). Pietūs bus teikiami tuoj po 10:30 val.r. lietuviškų Mišių.

Labdaros koncertas „Šypsenėlė“ — tai linksma programėlė visai šeimynėlei. „Šypsenėlė“ vyks sekmadienį, gegužės 28 d. 3 val. p.p. Jaunimo centre. Visus kviečia „Saulutė“, Lietuvos Vaikų globos būrelis. Bilietus iš anksto galima gauti „Seklyčioje“.

Amerikos Lietuvių prekybos rūmai šįmet gegužės 20 d. 6 val. p.p. Pasaulio lietuvių centre ruošiamame pokilyje pagerbs „Saulutės“ pirmininkę Indrę Tijūnėlienę. Visas pokylio pelnas skiriamas „Saulutės“ veiklai. Vietas rezervuoti, skambinant David Gaidas tel. 708-974-4410 arba David Shestokas 630-243-0099.

Lietuvių karių veteranų sąjungos „Ramovė“ Čikagos skyriaus narių susirinkimas šaukiamas gegužės 21 d., sekmadienį, 12 val. Jaunimo centre, laisvės kovų muziejuje. Kviečiame visus skyriaus narius susirinkime dalyvauti, nes reikės svarbių, skyriaus veiklą liečiančių reikalų aptarti.

Vilnietė muzikė Irena Skomskienė rankose laiko pirmąjį Lietuvoje pokario metais išspausdintą kompozitoriaus Vlado Jakubėno leidinį „Jezau, Tu mano gyvenimas“. Dabar I. Skomskienė sudarė ir spaudai parengė monografiją apie kompozitorių V. Jakubėną. Knygos pristatymas vyks gegužės 21 d. 1 val.p.p. „Tėviškos parapijos namuose. Nuotr. E. Šulaičio

PAVASARIO ŠVENTĖ „SEKLYČIOJE“

Gegužės 10 d. vyresniųjų lietuvių popietę „Seklyčioje“ pradėdama, renginių vadovė E. Sirutienė džiaugsmingai pareiškė, kad ši popietė yra tikra pavasario šventė, nes joje programą atliks du jauni tenorai — Lietuvos Operos ir baletu solistai: Audrius Rubežius ir Kęstutis Alcauskis. A. Rubežius sėkmingai atliko Alfredo vaidmenį Čikagos Lietuvių operos pastatytoje „Traviatoje“, o K. Alcauskis „Traviatoje“ dainavo ne tik Juozapo partiją, bet A. Barniškiui užkūmus, per trejetą valandų paruošė ir atliko Barono vaidmenį (net be repeticijos). Bravo! Esame dekingi Čikagos Lietuvių operos valdybos pirmininkui ir spiritus movens V. Momkui, kurio dėka galėjome „Seklyčioje“ išgirsti tuos šaunuolius solistus. Pats V. Momkus dėl įvairiausių įsipareigojimų mūsų popietėje negalėjo dalyvauti. Solistams mums atvežė ir atlydėjo Jurgis Vidžiūnas — didelis Čikagos Lietuvių operos „variklis“.

Abu solistai — labai mieli ir „savi“ žmonės — neturintys nei lašo puikybės. A. Rubežius pasisakęs, kad esąs dainininkas ir pianistas, tai šiandien bus pianistu ir akompanuos K. Alcauskiui. Papasakojo, kad esąs paruošęs 12-13 vaidmenų: „tų nelaimingų, jaunų, liūdnu, įsimylėjusių herojų,

kaip Alfredas ar Faustas“. Dainuoja ne vien Lietuvoje; gastroliaavo Suomijoje ir Estijoje. Papasakojo, kad turi žmoną ir dukrytę Justą, kurią jau spėjo labai pasiilgti. Kęstutis Alcauskis irgi iš Vilniaus, Lietuvos Operos ir baletu teatro, kur yra paruošęs 5 vaidmenis. Dainuoja ir Kaune (ten — 3 vaidmenis).

Pasidžiaugė, kad jau antrą kartą lankosi Čikagoje, net yra pasirodęs 1996 m. „Seklyčioje“ (tada jam akompanavo R. Sokas), tai ir šiandien „Seklyčioje“ jaučiasi kaip namie. Pasakė padainuosiąs dainų ir arijų įvairiomis kalbomis: lietuviškai, itališkai, vokiškai. Koncertą pradėjo nuostabia J. Indros daina „Saulė leidos“. Lyg užburti klausėmės žodžių ir pasakiškos melodijos:

„Saulė leidos, dega jūra,
tirpsta jos krantai ir
žuvėdra — baltą burę —
tolumoj matai“.

Po to itališkai dainavo romantiką Giordano „Caro mio ben“. Po jos skambėjo „Čia mano gimtinė“. Žavėjomės solisto V. Noreikos išgarsinta „Ugnele“ (A. Bražinsko muzika, Baltakio visus namo grąžina žodžiai):

„Toli palei šilą ugnelę kūrenas“... Tada buvo dainuojama „Una furtiva lacrima“ iš „Meilės eleksyro“, vokiškai atidainavo ariją iš „Užburto-

Mokytoja Kristina Bاندžiulienė rūpinsis programa vaikams, kurie kartu su tėvais dalyvaus šios vasaros Mokytojų kursuose Dainavoje.

„Draugo“ knygynėlyje

Šv. Raštas — jau vėl „Draugo“ knygynėlyje! Tiesa, kiek pabrangęs — 25 dol., su persiuntimu — 35 dol.

Iš arti ir toli

DAINAVOS STOVYKLOS ATIDARYMAS

Dainavos jaunimo stovyklos sezono atidarymas vyks Memorial savaitgalį, gegužės 27, 28 ir 29 d. Šeštadienį, gegužės 27 dieną, sezono atidarymo laužas ir vakaronė; sekmadienio vakarą „Pavasario“ pokylis ir šokiai. Pianinu skambins Aleksas Mitrius. Atidarymo proga vyks ir golfo turnyras Heart of the Hills golfo klubo laukuose, Brooklyn, Michigan. Visi kviečiami į laužą, šokius, golfo laukus ar pasivaikščioti po Dainavą, Prisiminimo savaitgalį, gegužės 27-29 d. Registracija ir informacija skambinant Ilonai Mitrienei tel. 248-554-9344. Golfo registraciją tvarko Saulius Polteraitis tel. 708-358-0697.

sios fleitos“. Abu su A. Rubėžium itališkai atliko „O sole mio“ dideliu klausytojų džiaugsmui visi kartu su abiem tenorais sudainavom „Tukstantis žingsnelių“ ir „Saulutė nusileido“. Ir kaip smagu, kai operos solistai dainuoja su paprastais mirtingaisiais kaip su sau lygiais. Po to visi valgė skanius pietus ir džiaugėmės puikia, pavasariška programa. Ačiū solistams už atsilankymą „Seklyčioje“.

Emilija J. Valantinienė

Skelbimai

• **Amerikos Lietuvių radijas**, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

• **Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime** jums nuoširdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą, **Albinas Kurkulis**, tel. 312-879-7750 arba jo sūnus **Andrius Kurkulis**, tel. 312-879-7751, dirbą su **First Albany Corp. Čikagoje**. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730.

Siunčiamas pavyzdys per **TRANŠPAK** Padedam persikraustyti į Lietuvą
Jei turite laisvą pastatą
Dėl visų reikalingų sąlygų
Tel 1 773 838 1050

Lietuvos Respublikos Seimo ir JAV LB atstovų komisijos posėdžio, įvykusio 2000 m. kovo 6 d. Vilniuje, metu.

PAVASARIO DARBAI JAV LB KRAŠTO VALDYBOJE

Krašto valdybos nariai rinkosi į eilinį pavasario posėdį aptarti daugybės savo darbų. Buvo priimtas praėjusio posėdžio protokolas ir patvirtinta darbotvarkė.

Izdininkas R. Pliūra informavo, jog dar laukiama beveik pusės Vasario 16-osios aukų. Šios lėšos suteikia galimybę Krašto valdybai veikti.

Sėkmingai baigiamas platinėti Jubiliejinis kalendorius. Apie tai kalbėjo ses. M. Bareikaitė. Ji taip pat pažymėjo, jog gauti šilti atsiliepimai apie šį leidinį iš Lietuvos. Vyskupas S. Tamkevičius ir kiti Lietuvos vyskupai dėkoja už pasirašymą po petijomis dėl pasakelimo šventaisiais ir prašo maldų už Lietuvos santarvę ir gerovę.

Posėdžio metu buvo kalbama apie įvyksiantį Lietuvių fondo suvaziavimą. Krašto valdyba surinkusi daug įgaliojimų, ruošiasi pristatyti fondui LB poziciją.

Apie Kultūros tarybos veiklą kalbėjo jos pirmininkė M. Remienė. Vyksta renginiai Čikagoje bei kitose apylinkėse. Buvo pasidžiaugta išeivijos dailininkų darbų parodos atidarymu Lietuvoje. Renginyje išties pavyko. Lietuvos spauda šiam renginiui skyrė didžiulį dėmesį. Džiugu, kad pagaliau ir Lietuvoje išeivijos dailininkų darbai buvo deramai pristatyti. Kol kas sunkiai juda archyvų tvarkymo darbai. Taip pat pranešta, kad tenka atšaukti kitais metais numatytą Dainų šventę, nes nesulaukta pakankamai galinčių padėti sudaryti repertuarą.

Krašto valdybai buvo pristatyti Lituanus organizacijos tarybos nariai. Iškilus kai kuriems klausimams, pavesta Krašto valdybos pirmininkei R. Narušienėi šį klausimą išspręsti.

Posėdžio metu pažymėta, kad visa informacija apie Tarybos ir Seimo rinkimus bus pateikiama spaudoje.

Dr. Vyt. Bieliauskas kalbėjo apie būsimąją organizacijų antrąjį suvaziavimą, kuris turėtų vykti Čikagoje rugsėjo mėnesį. Pažymėjo, jog toliau renkamos proklamacijos iš gubernatorių, merų paremti Lietuvos narystę NATO. Kovo 7 d. ambasadoje Vašingtone vyko pasitarimas su Seimo pirmininku Vyt. Landsbergiu.

Krašto valdybos nariai kalbėjo apie būsimąjį Jaunimo kongresą, vyksiantį Australijoje. Kadangi samatoje nenumatyta lėšų paremti šį Jaunimo sąjungos renginį, Krašto valdyba neturi galimybės jį skirti, tačiau remtų jį prašymą Lietuvių fonde.

Apie būsimąją Šokių šventę kalbėjo J. Budrienė. Ji renka lėšas šiam renginiui ir gegužės 12 d. vyks į Kanadą pasitarimui.

JAV LB ir Seimo komisijos posėdžiai vyko kovo mėnesį Lietuvoje, bet rezoliucijos iki šiol dar nepatvirtintos.

Socialinių reikalų tarybos

pirmininkei B. Jasaitienei pristatius, buvo kalbama apie Amerikos darbo organizacijų pradedamą akciją dėl nelegalių emigrantų legalizavimo. Ši organizacija siekia amnestijos, kuri suteiktų legalių gyventojų statusą daugeliui JAV gyventojų. Tai būtų naudinga ir mūsų tautiečiams. Krašto valdyba pritarė šiai akcijai ir įgaliojo R. Narušienę parašyti šiai organizacijai akcijos remimo laišką.

Apie savo kelionę į Lietuvą plačiau papasakojo Krašto valdybos pirmininkė R. Narušienė. Jos kelionė truko nuo vasario 24 iki kovo 23 dienos. Vizito metu susitiko su JAV ambasadoriumi K. Smith, Lietuvos prez. V. Adamkumi, premjeru A. Kubiliumi, vyriausybės atstovais ir Seimo nariais. Dalyvavo prezidentūroje vykusiame Lietuvos Muzikų remimo fondo premijų įteikimo šventėje, LR Seimo ir JAV atstovų komisijos posėdžiuose, kuriuose buvo kalbama apie teisingumą ir teisingą etiką Lietuvoje, Lietuvos pilietybės išlaikymą, užsienio reikalus bei krašto apsaugą.

R. Narušienėi kovo 7 d. teko grįžti į Vašingtoną, kur dalyvavo Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dešimtmečio iškilmėse, vykusiame Kongrese. Kovo 7 d. Lietuvos ambasadoje prof. Vyt. Landsbergis susitiko su KV pirmininke ir kitų lietuvių organizacijų vadovais. R. Narušienė dalyvavo ir ta proga surengtame priėmime. Tos pačios dienos vakare ji reprezentavo JAV LB Baltijos šalių Dailės parodoje ir vakarieneje IMF galerijoje, kur buvo pagerbtas prof. Vyt. Landsbergis.

Kitą dieną Brookings institute KV pirmininkė klausėsi prof. Vyt. Landsbergio paskaitos „Atlantic Council of the U.S.“ tema „Baltic Atlantic Bridge: Pillars and Challenges“. Šiame renginyje dalyvavo ambasadų, valdžios, „Williams International“ bendrovės, universitetų, spaudos ir įvairių kitų organizacijų atstovai.

Kovo 8 d. vakare Kongreso pirm. Dennis Hastert surengė iškilmingą priėmimą pagerbti Lietuvą ir prof. Vyt. Landsbergį. Šiame renginyje dalyvavo „Baltic Caucus“ nariai, tarp jų ir Kongreso nariai Shimkus, Cox, Lantos, Gilman, sen. Durbin, Lietuvos amb. S. Sakalauskas ir Lietuvos delegacija. Taip pat dalyvavo Islandijos ambasadorius J. Baldwin, Lenkijos Charge d'Affaires ir Danijos ambasadorius. Krašto valdybos pirmininkė R. Narušienė buvo pakviesta į šį priėmimą specialios viešnios teisėmis ir atstovavo Amerikos lietuviams. Po vakarienos ji kartu su Lietuvos delegacija lankėsi Kongrese, kuriame tą dieną buvo priimta rezoliucija, sveikinant Lietuvą Lietuvos nepriklausomybės atstatymo proga ir pažymint, jog Kovo 11-osios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktas privedė prie Sovietų Sąjungos iširimio. Be kita ko, rezoliucijoje minima, kad per šį laikotarpį Lietuva sėkmingai įtvirtino demokratijos ir laisvos rinkos principus, užtikrino žmogaus ir mažumų teises bei įstatymų viršenybę, palaikė puikius santykius su kaimynais. Rezoliucijoje teigiama, kad, siekdamas narystės NATO ir Europos sąjungoje, Lietuva nuosekliai įsitvirtina į laisvą ir demokratišką tautų bendruomenę, dalyvauja NATO rengiamuose taikos veiksmuose Bosnijoje ir Kroatijoje, tuo prisidedama prie tarptautinio pastovumo ir taikos užtikrinimo. Prie šios rezoliucijos teiginių formulavimo prisidėjo ir LB. Šis renginys buvo ypatingas — tokio pobūdžio jis surengtas pirmą kartą.

Kovo 9 d. Krašto valdybos pirmininkė dalyvavo „Council on Foreign Affairs“ suruoštame pasikalbėjime su prof. Vyt. Landsbergiu. „Heritage Foundation“ prisidėjo prie šio renginio organizavimo. Jame dalyvavo Seimo nariai R. Dagys ir E. Zingeris, ambasadorius S. Sakalauskas, Krašto valdybos reikalų vedėja ir direktorė Vašingtone A. Pakštienė, „Lietuvos ryto“ atstovas G. Alksnėnis, Laisvojo Radijo Europoje atstovė A. Banionytė, Amerikos spaudos atstovai ir „Council on Foreign Relations“ atstovai. Tuo pat šio pokalbio, R. Narušienė ir A. Pakštienė turėjo progos pasitarti su Paula J. Dobriansky iš „Council of Foreign Affairs“.

Kovo 11 d. R. Narušienė grįžo į Lietuvą, kur dalyvavo Kovo 11-osios renginiuose. Tą dieną įvyko iškilmingas LR Seimo posėdis, kuriame buvo pakviesti Krašto valdybos nariai ir LR Seimo bei JAV atstovų komisijos nariai. Krašto valdybai atstovavo jos pirmininkė R. Narušienė, M. Remienė ir Vyt. Maciūnas. Po iškilmingo posėdžio vyko valstybės vėliavos pakėlimo ceremonija, koncertas, šv. Mišios už tėvynės laisvę ir nepriklausomybę Vilniaus arkikatedroje, dar vienas koncertas Koncertų ir Sporto rūmuose ir priėmimas „Stiklių butuose“.

Kovo 12 d. R. Narušienė su prof. Vyt. Landsbergiu Radvilų rūmuose atidarė iškilmingą parodą, pavadintą „Sugrįžusi išeivijos dailė“. Paroda ir iškilmingu atidarymu rūpinosi Lietuvos dailės muziejaus direktorius R. Budrys, o šios

parodos globėjais yra R. Narušienė ir prof. Vyt. Landsbergis. Nuoširdi padėka Kultūros tarybos pirmininkei M. Remienėi, kuri rūpinosi šių išeivijos dailės kūrinių grįžimu į Lietuvą. Apie šią parodą plačiau rašė Lietuvos spauda.

Kovo 13 d. vyko prof. Vyt. Landsbergio spaudos konferencija, kurioje R. Narušienė įteikė Seimui oficialią JAV Kongrese priimtą rezoliuciją, sveikinančią Lietuvą ir pripažįstant jos pažangą ruošiantis narystei NATO. Taip pat buvo įteikti New Yorko gubernatoriaus George E. Pataki, Illinois gubernatoriaus George Ryan, Southfield, MI, mero, Michigan gubernatoriaus John Engler, Philadelphia mero Edward Rendell, Omaha, Nebraskos, Council sveikinimai. Proklamacijos, remiantios Lietuvos narystę NATO buvo gautos iš Illinois gubernatoriaus George Ryan, Omaha valstijos mero, Nebraska ir Palos Hills mero. Krašto valdyba dėkoja mūsų apylinkėms ir apygardoms už jų pastangas. Visuomeninių reikalų taryba visus šiuos metus rinks proklamacijas iš kitų miestų, gubernatorių ir visuomeninių organizacijų.

Be kitų susitikimų Lietuvoje, Krašto valdybos pirmininkė R. Narušienė susitiko su JAV konsule Linda Eichblatt dėl Bendruomenės iškviečiamų svečių vizų. Konsulė maloniai sutiko mums padėti sukurti būdą palengvinti šį procesą. Esame jai dėkingi už supratimą ir nuoširdumą. Taip pat pirmininkei teko tartis su amb. K. Smith apie LB vaidmenį įtvirtinant Amerikos finansinę ir techninę pagalbą Lietuvai ir jos kariuomenei, taip pat apie investicijas.

R. Narušienė susitiko ir su spaudos atstovais. Susitikimuose su „Lietuvos ryto“, „Valstiečių laikraščio“, Eltos ir „XXI amžiaus“ redaktorais ir supažindino juos su JAV LB veikla.

Kovo 21 d. R. Narušienė LB vardu susitiko su Lietuvos prez. V. Adamkumi. Šio prasmingo pokalbio metu buvo aptarta daug rūpimų klausimų. Taip pat susitarta su įvairių visuomeninių organizacijų atstovais, išklausti jų siūlymai bei prašymai. LB vardu pirmininkė pasveikino naująją premjerą A. Kubilių ir palinkėjo jam sėkmės. Pokalbiuose su Finansų ministru V. Dūdenu, kariuomenės vadu J. Kronkaičiu, Krašto apsaugos ministerijos viceministru Kilišku, Švietimo viceministre V. Vėbraite buvo aptariami abiem pusėms rūpimi klausimai. Krašto valdybos pirmininkė lankėsi ir Informacijos centre, pažymėdama, kad jis gerai ir naudingai veikia.

Ši prasminga kelionė tęsėsi beveik mėnesį, darbų buvo atlikta daug ir, tikimės, tai duos mums visiems puikių rezultatų.

Tuo Krašto valdybos posėdis buvo baigtas, numatant, jog kitas akivaizdinis posėdis vyks birželio 10 d. Čikagoje.

Dalia Badarienė

Vytas Maciūnas, JAV LB Krašto valdybos vicepirmininkas organizaciniams reikalams, ir Regina Narušienė, JAV LB Krašto valdybos pirmininkė, Seimo rūmuose kovo mėnesį per LR Seimo ir JAV LB atstovų komisijos sesiją.